

Bruxelles, 6.3.2024
COM(2024) 115 final

RAPORT AL COMISIEI

Raport privind politica în domeniul concurenței pentru anul 2023

{SWD(2024) 53 final}

Cuprins

1. Introducere	2
2. Utilizarea normelor privind ajutoarele de stat și a Mecanismului de redresare și reziliență pentru a atenua efectele negative ale șocurilor economice externe	4
2.1. Cadrul temporar de criză și de tranziție	4
2.2. A fost finalizată eliminarea treptată a cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul epidemiei de COVID-19	5
2.3. Punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență	5
3. Asigurarea faptului că normele în materie de concurență sunt în continuare adecvate pentru viitor – Progrese înregistrate cu privire la agenda de politică extinsă	6
3.1. Actualizarea normelor și orientărilor antitrust și privind concentrările economice	6
Norme adoptate privind acordurile de cooperare orizontală	6
Prelungirea Regulamentului de exceptare pe categorii în sectorul autovehiculelor	7
Adoptarea pachetului de simplificare privind concentrările economice	8
Orientări adoptate referitoare la acordurile privind sustenabilitatea în agricultură	8
Nu se acordă nicio prelungire a exceptării pe categorii pentru consorțiile maritime de linie	9
Au început pregătirile pentru orientările privind aplicarea articolului 102 din TFUE	9
Continuarea evaluării Regulamentului (CE) nr. 1/2003	10
Evaluarea normelor privind acordurile de transfer de tehnologie	10
3.2. Actualizarea normelor și orientărilor privind ajutoarele de stat	10
Modificarea Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare	10
Adoptarea regulamentului general de minimis revizuit	11
Adoptarea regulamentului SGEI de minimis revizuit	12
Adoptarea normelor revizuite privind ajutoarele de stat pentru sectoarele agricol, forestier, al pescuitului și acvaculturii	12
Adoptarea Codului de bune practici PIIEC	13
Forumul european comun pentru proiectele importante de interes european comun	13
Adoptarea orientărilor pentru interpretarea Regulamentului (UE) nr. 1370/2007	13
Evaluări	14
4. Aplicarea politicii în domeniul concurenței a contribuit la realizarea principalelor priorități ale Comisiei	14
4.1. Aplicarea politicii în domeniul concurenței a contribuit la tranziția digitală și la o piață unică puternică și rezilientă	14
Aplicarea normelor antitrust a contribuit la tranziția digitală și la o piață unică solidă și rezilientă	14

Controlul concentrărilor economice a contribuit la tranziția digitală și la o piață unică solidă și rezilientă.....	17
Controlul ajutoarelor de stat a contribuit la tranziția digitală și la reziliența pieței unice	22
4.2 Aplicarea politicii în domeniul concurenței a contribuit la tranziția verde.....	23
Aplicarea normelor antitrust a contribuit la tranziția verde	24
Controlul concentrărilor economice a contribuit la tranziția verde	24
Controlul ajutoarelor de stat a contribuit la tranziția verde	25
4.3. Politica în domeniul concurenței a contribuit la o economie în serviciul cetățenilor	27
Contribuția politicii UE în domeniul concurenței la inovare și la echitatea plăților.....	27
<i>Asigurarea respectării normelor antitrust în sectorul serviciilor financiare și al asigurărilor</i>	<i>27</i>
<i>Asigurarea respectării normelor privind concentrările economice în sectorul serviciilor financiare</i>	<i>28</i>
Asigurarea respectării normelor privind ajutoarele de stat în sectorul serviciilor financiare	29
Ajutoare de stat în domeniul asigurărilor.....	30
Ajutoare de stat în cadrul garanțiilor publice.....	30
5. Noi instrumente complementare ale pieței unice au devenit operaționale.....	30
5.1. Regulamentul privind piețele digitale	30
5.2. Regulamentul privind subvențiile străine	33
6. Impactul politicii privind ajutoarele de stat asupra integrității pieței unice și asupra competitivității UE la nivel mondial	35
6.1 <i>Imagine de ansamblu a plăților ajutoarelor de stat pentru ajutoare de criză și ajutoare care nu sunt legate de criză în 2022</i>	<i>37</i>
6.2 <i>Utilizarea esențială, dar prudentă, a ajutoarelor de stat în perioade de criză</i>	<i>43</i>
6.3 <i>Monitorizarea tranziției digitale și verzi și a altor priorități ale UE</i>	<i>47</i>
6.4 <i>Garantarea bunei funcționări a pieței unice pentru o economie a UE competitivă</i>	<i>49</i>
7. Măsurarea impactului aplicării normelor în materie de concurență asupra clienților.....	51
8. Modernizarea metodelor de lucru ale DG Concurență pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare în materie de asigurare a respectării legislației	52
8.1. Soluții pentru afaceri digitale.....	52
8.2. Analiza datelor și tehnologie.....	53
8.3. Consolidarea instrumentului de avertizare.....	54
9. Promovarea și informarea în sprijinul politicii în domeniul concurenței și al punerii în aplicare ...	54
10. Politica în domeniul concurenței în context european și global	55
10.1 Unirea forțelor pentru conturarea unei culturi a concurenței la nivel european și global	55

Coerența politicilor prin intermediul Rețelei europene în domeniul concurenței	55
Un dialog interinstituțional permanent și constructiv	55
10.2. Cooperarea în materie de politică în domeniul concurenței la nivel mondial.....	56
Relațiile multilaterale.....	56
Relații bilaterale	56

1. Introducere

Raportul privind politica în domeniul concurenței pentru anul 2023 este adresat de Comisia Europeană („Comisia”) Parlamentului European, Consiliului Uniunii Europene, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor. Acesta descrie principalele evoluții la nivelul politicii UE în domeniul concurenței și al punerii acesteia în aplicare în cursul anului 2023.

Anul 2023 a fost încă un an plin de provocări pentru UE. Continuarea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și tensiunile geopolitice din ce în ce mai mari ne-au reamintit cât de interconectată este lumea, nu în ultimul rând UE cu țările învecinate. Comisia a luat măsuri rapide și ferme, inclusiv măsuri privind ajutoarele de stat, pentru a atenua efectele negative cauzate de aceste evenimente asupra economiei UE.

Au existat, de asemenea, evoluții pozitive în 2023, în special faptul că economia UE s-a dovedit rezilientă la impactul agresiunii continue a Rusiei împotriva Ucrainei. Până la sfârșitul anului 2023, prețurile la energie din UE au scăzut sub nivelul maxim înregistrat în 2022. Politica UE în domeniul concurenței a fost unul dintre numeroasele instrumente utilizate cu succes pentru răspunsul la criza continuă, redresarea economică, precum și pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale.

Revoluția digitală și-a extins raza de acțiune globală la nivelul întreprinderilor, nu numai pentru „companiile *big tech*”, ci pentru toate întreprinderile. Digitalizarea stimulează creșterea economică la nivelul tuturor sectoarelor economice. Însă evoluțiile rapide ale pieței creează noi provocări pentru autoritățile de asigurare a respectării normelor în materie de concurență. Una dintre principalele provocări cu care se confruntă Comisia – atât în ceea ce privește asigurarea respectării normelor antitrust, cât și privind controlul concentrărilor economice – este modul de definire a piețelor relevante atunci când se confruntă cu evoluții dinamice ale piețelor. Acesta este motivul pentru care Comisia a continuat să lucreze la o nouă comunicare privind definirea pieței în 2023. Aceste evoluții și provocări ale pieței au determinat, de asemenea, Comisia să lanseze o evaluare a competențelor sale de investigație și de luare a deciziilor pentru asigurarea respectării articolelor 101 și 102 din TFUE în 2022, astfel cum se prevede în Regulamentul 1/2003¹. Această activitate a continuat în 2023. Comisia elaborează, de asemenea, noi orientări privind practicile de excludere abuzivă de poziție dominantă în temeiul articolului 102 din TFUE.

¹ Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

Cooperarea strânsă dintre autoritățile de concurență din toate jurisdicțiile este mai importantă ca niciodată. În noiembrie 2023, Comisia a dispus ca societatea *Illumina* să anuleze achiziționarea *GRAIL*², ambele fiind societăți din SUA. În acest caz, Comisia a menținut legături strânse cu Comisia Federală pentru Comerț din SUA, aceasta având preocupări similare în materie de concurență.

Politica privind ajutoarele de stat a fost, de asemenea, pusă la încercare de tendințele globale și politice. Pe baza cadrului temporar de criză³, Comisia a adoptat cadrul temporar de criză și de tranziție (CTCT)⁴ pentru a integra, de asemenea, măsuri de sprijin în sectoarele care sunt esențiale pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în conformitate cu Planul industrial al Pactului verde. Deși evoluțiile geopolitice pot pune în pericol interesele UE, UE trebuie să rămână fidelă logicii fundamentale a controlului ajutoarelor de stat – pentru a preveni ca ajutoarele de stat să submineze piața unică. Competitivitatea provine din concurență, nu din subvenții, iar fondurile publice nu ar trebui să finanțeze investiții pe care sectorul privat le-ar putea face el însuși. Acesta este motivul pentru care normele CTCT care permit sprijinirea sectoarelor-cheie sunt limitate în timp și includ garanții stricte. Eliminarea treptată parțială a secțiunilor CTCT referitoare la criză la sfârșitul anului 2023 și eliminarea treptată programată a celorlalte secțiuni referitoare la criză în 2024 transmit un semnal puternic statelor membre și întreprinderilor în acest sens. Ca răspuns la solicitarea Consiliului European vizând prezentarea de către Comisie a unui raport Consiliului cu privire la impactul actualei politici privind ajutoarele de stat asupra integrității pieței unice, precum și asupra competitivității UE la nivel mondial⁵. Prezentul raport conține o imagine de ansamblu și o analiză cuprinzătoare a ajutoarelor de stat și a impactului acestora asupra concurenței pe piața unică și asupra competitivității UE (a se vedea secțiunea 6).

În 2023, Comisia a arătat când și cum trebuie să se adapteze politica UE în domeniul concurenței pentru a menține piețele UE echitabile, competitive și deschise în beneficiul întreprinderilor și al consumatorilor deopotrivă. Comisia va continua să facă acest lucru în viitor.

În plus, începând din mai 2023, Comisia aplică noile norme ale Regulamentului privind piețele digitale (DMA)⁶ pentru a menține piețele digitale deschise și contestabile. Un raport complet al activităților întreprinse de Comisia Europeană în contextul Regulamentului privind piețele digitale în 2023 este publicat în paralel cu prezentul raport, astfel cum se prevede la articolul 35 din Regulamentul privind piețele digitale. În octombrie 2023, au intrat în vigoare obligațiile de notificare

² Cazul M.10939 – *Illumina/GRAIL*.

³ Comunicare a Comisiei – Cadrul temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, JO C 131I, 24.3.2022, p. 1.

⁴ Comunicare a Comisiei – Cadrul temporar de criză și de tranziție pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, 2023/C 101/03, C/2023/1711, JO C 101, 17.3.2023, p. 3.

⁵ Reuniunea Consiliului European (26-27 octombrie 2023), EUCO 14/23, punctul 22 litera (g).

⁶ Regulamentul (UE) 2022/1925 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2022 privind piețe contestabile și echitabile în sectorul digital și de modificare a Directivelor (UE) 2019/1937 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind piețele digitale), JO L 265, 12.10.2022, p. 1.

în temeiul Regulamentului privind subvențiile străine (FSR)⁷ pentru a aborda denaturările pieței cauzate de subvențiile străine.

2. Utilizarea normelor privind ajutoarele de stat și a Mecanismului de redresare și reziliență pentru a atenua efectele negative ale șocurilor economice externe

2.1. Cadrul temporar de criză și de tranziție

În martie 2022, Comisia a adoptat cadrul temporar de criză (CTC)⁸ pentru a permite statelor membre să sprijine economia în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. CTC inițial a inclus ajutoare de stat menite să facă față crizei economice imediate cauzate de invadarea Ucrainei de către Rusia, de exemplu sprijin de lichiditate sub formă de garanții de stat și împrumuturi subvenționate, ajutoare pentru compensarea prețurilor ridicate la energie și măsuri menite să sprijine reducerea cererii de energie electrică. CTC a fost modificat de două ori – în iulie 2022 și octombrie 2022 – pe măsură ce criza a avansat.

În martie 2023, Comisia a adoptat Cadrul temporar de criză și de tranziție⁹. Acest cadru asigură nu numai ajutor în situații de criză, ci permite și statelor membre să sprijine sectoare-cheie pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în conformitate cu Planul industrial al Pactului verde.

În special, CTCT (i) prelungește până la 31 decembrie 2025 posibilitatea ca statele membre să accelereze introducerea sistemelor pentru energia din surse regenerabile, stocarea energiei și decarbonizarea proceselor de producție industrială, (ii) modifică domeniul de aplicare al unor astfel de măsuri pentru a facilita conceperea unor astfel de sisteme de către statele membre și pentru a le spori eficacitatea și (iii) introduce noi măsuri, aplicabile până la 31 decembrie 2025, pentru a accelera și mai mult investițiile în sectoare-cheie pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic. CTCT permite sprijinirea investițiilor pentru fabricarea de echipamente strategice, și anume baterii, panouri solare, turbine eoliene, pompe de căldură, electrolyzoare și captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon, precum și pentru producția de componente-cheie și pentru producția și recuperarea materiilor prime critice aferente, prin scheme sau ajutoare individuale până la valoarea subvenției pe care beneficiarul ar putea să o primească pentru o investiție echivalentă într-o jurisdicție dintr-o țară terță din afara SEE sau suma necesară pentru a stimula întreprinderea să localizeze investiția în SEE (așa-numitul „deficit de finanțare”), luându-se în considerare valoarea cea mai mică. .

⁷ Regulamentul (UE) 2022/2560 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 privind subvențiile străine care denaturează piața internă, JO L 330, 23.12.2022, p. 1.

⁸ Comunicare a Comisiei – Cadrul temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, JO C 131I, 24.3.2022, p. 1.

⁹ Comunicare a Comisiei – Cadrul temporar de criză și de tranziție pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, JO C 101, 17.3.2023, p. 3.

În noiembrie 2023, după consultarea statelor membre, Comisia a prelungit până la 30 iunie 2024 secțiuni care permit statelor membre să acorde cantități limitate ale ajutoarelor (secțiunea 2.1) și ajutoare pentru compensarea prețurilor ridicate la energie (secțiunea 2.4), în special având în vedere vulnerabilitatea piețelor energiei¹⁰ în care industriile mari consumatoare de energie sunt deosebit de sensibile.

În 2023, Comisia a adoptat 220 de decizii (dintre care 91 de decizii de modificare) în temeiul CTC și CTCT, prin care a aprobat 147 de măsuri naționale notificate de 27 de state membre. Bugetul total pe care statele membre l-au notificat Comisiei în temeiul unor astfel de măsuri de ajutor de stat s-a ridicat la aproximativ 77,94 de miliarde EUR. Pentru mai multe informații cu privire la ajutoarele de stat acordate în temeiul acestor două instrumente, a se vedea secțiunea 6 de mai jos.

2.2. A fost finalizată eliminarea treptată a cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul epidemiei de COVID-19

Odată cu reducerea efectelor epidemiei de coronavirus, Comisia a început în 2023 să elimine treptat cadrul temporar de sprijinire a economiei în contextul epidemiei de COVID-19 („Cadrul temporar pentru măsuri de ajutor de stat”)¹¹. Secțiunilor limitate li s-a acordat o dată ulterioară de expirare, ceea ce a permis continuarea măsurilor de sprijin pentru investiții și solvabilitate până la 31 decembrie 2023¹². În plus, cadrul temporar a asigurat o tranziție flexibilă, în condițiile unor garanții clar definite, în special pentru conversia și restructurarea instrumentelor de datorie, cum ar fi împrumuturile și garanțiile, în alte forme de ajutor, cum ar fi granturile directe, până la 30 iunie 2023¹³.

2.3. Punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență

Punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență („MRR”)¹⁴ – elementul central al inițiativei NextGenerationEU – a continuat în 2023¹⁵. Scopul său, pe lângă politica de coeziune și în plus față de aceasta, este de a promova coeziunea între statele membre prin atenuarea consecințelor sociale și economice ale pandemiei de COVID-19 în scopul de a pregăti mai bine UE pentru provocările viitoare, în special prin sprijinirea dublei tranziții verzi și digitale.

¹⁰ Comunicare a Comisiei – Modificare a Cadrului temporar de criză și de tranziție pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, JO C, C/2023/1188, 21.11.2023, p. 1.

¹¹ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/statement_22_2980.

¹² Comunicare a Comisiei: Modificare a Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19, JO C 423, 7.11.2022, p. 9.

¹³ Comunicare a Comisiei – Cea de a șasea modificare a Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 și modificarea anexei la Comunicarea Comisiei către statele membre privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt 2021/C 473/01, C/2021/8442, JO C 473, 24.11.2021, p. 1.

¹⁴ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_22_3131.

¹⁵ A se vedea: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=ro.

Majoritatea măsurilor finanțate prin MRR nu constituie ajutoare de stat. Dintre măsurile care se califică drept ajutoare de stat, majoritatea pot fi puse în aplicare direct de către statele membre, fie în temeiul unui regulament de exceptare pe categorii¹⁶, fie în temeiul unui regulament *de minimis*¹⁷.

Cu toate acestea, o serie de măsuri au fost notificate în vederea autorizării prealabile de către Comisie. În acest scop, Comisia a publicat în aprilie 2023 modele orientative actualizate privind ajutoarele de stat¹⁸ pentru a ajuta statele membre să conceapă, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat, măsuri de sprijin care să fie incluse în planurile lor naționale de redresare și reziliență (PNRR). Modelele actualizate facilitează crearea de către statele membre a unor măsuri de ajutor de stat care să contribuie în continuare la punerea în aplicare a Pactului verde european, reducând în același timp dependența de combustibili fosili din Rusia și accelerând tranziția verde, astfel cum se prevede în planul REPowerEU. În 2023, Comisia a adoptat peste 50 de decizii privind ajutoarele de stat referitoare la măsurile finanțate prin MRR.

3. Asigurarea faptului că normele în materie de concurență sunt în continuare adecvate pentru viitor – Progrese înregistrate cu privire la agenda de politică extinsă

3.1. Actualizarea normelor și orientărilor antitrust și privind concentrările economice

Norme adoptate privind acordurile de cooperare orizontală

În iunie 2023, Comisia a adoptat regulamentele orizontale de exceptare pe categorii (denumite împreună „HBER”) revizuite aplicabile acordurilor de cercetare și dezvoltare¹⁹ și acordurilor de specializare²⁰, însoțite de orientări orizontale revizuite²¹. Normele revizuite oferă orientări actualizate pentru a ajuta întreprinderile să evalueze compatibilitatea acordurilor lor de cooperare cu normele UE în materie de concurență, inclusiv tipurile de cooperare care pot contribui la dubla tranziție digitală și verde. HBER-urile exceptează anumite acorduri de specializare și de cercetare și dezvoltare care favorizează concurența de la interdicția prevăzută la articolul 101 alineatul (1) din TFUE. Printre alte modificări, normele revizuite extind domeniul de aplicare al Regulamentului de exceptare pe categorii aplicabil acordurilor de specializare pentru a include acordurile multilaterale pentru mai

¹⁶ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187, 26.6.2014, p. 1, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2021/1237 al Comisiei, JO L 270, 29.7.2021, p. 39.

¹⁷ Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, JO L 352, 24.12.2013, p. 1.

¹⁸ A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/rdf-guiding-templates_en.

¹⁹ Regulamentul (UE) 2023/1066 al Comisiei din 1 iunie 2023 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de cercetare și dezvoltare, JO L 143, 2.6.2023, p. 9).

²⁰ Regulamentul (UE) 2023/1067 al Comisiei din 1 iunie 2023 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de specializare, JO L 143, 2.6.2023, p. 20.

²¹ Comunicare a Comisiei – Orientări privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală, JO C 259, 21.7.2023, p. 1.

multe tipuri de acorduri de producție și pentru a oferi mai multă flexibilitate pentru calcularea cotelor de piață.

Orientările orizontale revizuite au fost actualizate pentru a reflecta jurisprudența recentă și practicile de asigurare a respectării legii. Acestea conțin orientări extinse privind schimbul de informații, inclusiv formele digitale de schimb, și privind achiziționarea în comun, inclusiv distincția dintre grupurile legitime de achiziție în comun și cartelurile cumpărătorilor. Un nou capitol oferă orientări privind aplicarea normelor în materie de concurență în cazul acordurilor privind durabilitatea.

Sursa: Comisia Europeană.

Prelungirea Regulamentului de exceptare pe categorii în sectorul autovehiculelor

UE are un regim specific în ceea ce privește acordurile verticale în sectorul autovehiculelor, Regulamentul de exceptare pe categorii în sectorul autovehiculelor (MVBBER)²², care era prevăzut să expire la 31 mai 2023. În aprilie 2023, Comisia a prelungit MVBBER cu cinci ani, până la

²² Regulamentul (UE) nr. 461/2010 al Comisiei din 27 mai 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practici concertate în sectorul autovehiculelor, JO L 129, 28.5.2010, p. 52, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/822 al Comisiei din 17 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 461/2010 în ceea ce privește perioada de aplicare a acestuia, JO L 102I, 17.4.2023, p. 1.

31 mai 2028. Comisia a limitat prelungirea la cinci ani pentru a putea reacționa în timp util la evoluțiile pieței, precum cele care rezultă din digitalizarea vehiculelor, electrificare și noile modele de mobilitate.

De asemenea, Comisia a actualizat Orientările suplimentare²³ pentru acest sector. Datele generate de vehicule devin un factor din ce în ce mai important de concurență pentru operatorii de servicii de reparații și întreținere. Orientările revizuite vor ajuta întreprinderile din sectorul autovehiculelor să evalueze compatibilitatea acordurilor lor verticale cu normele UE în materie de concurență, asigurându-se, în același timp, că operatorii de pe piața serviciilor postvânzare, inclusiv atelierele de întreținere și reparații auto, continuă să aibă acces la datele generate de vehicule necesare pentru reparații și întreținere.

Adoptarea pachetului de simplificare privind concentrările economice

În aprilie 2023, Comisia a adoptat pachetul de simplificare privind concentrările economice. Pachetul include: (i) un regulament de punere în aplicare revizuit²⁴, (ii) o comunicare privind procedura simplificată²⁵ și (iii) o comunicare privind transmiterea documentelor²⁶. Pachetul vizează simplificarea și extinderea domeniului de aplicare al procesului de revizuire de către Comisie a concentrărilor economice neproblematică (cazuri simplificate). De asemenea, reduce volumul de informații necesare pentru notificarea tranzacțiilor și introduce notificări electronice ca fiind implicate. Comunicarea indică mai detaliat circumstanțele în care Comisia poate investiga un caz în cadrul procedurii normale de reexaminare, chiar dacă acesta îndeplinește în mod oficial condițiile pentru un tratament simplificat. Normele de simplificare privind concentrările economice au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

Orientări adoptate referitoare la acordurile privind sustenabilitatea în agricultură

Articolul 101 din TFUE interzice acordurile între întreprinderi care restrâng concurența, cum ar fi cele între concurenți care duc la prețuri mai mari sau la cantități reduse. Cu toate acestea,

²³ Comunicare a Comisiei: Orientări suplimentare privind restricțiile verticale în acordurile pentru vânzarea și repararea autovehiculelor, precum și pentru distribuția de piese de schimb pentru autovehicule, JO C 138, 28.5.2010, p. 16, astfel cum au fost modificate prin Comunicarea Comisiei Modificări la Comunicarea Comisiei – Orientări suplimentare privind restricțiile verticale în acordurile pentru vânzarea și repararea autovehiculelor, precum și pentru distribuția de piese de schimb pentru autovehicule, 2023/C 133 I/01, JO C 133I, 17.4.2023, p. 1.

²⁴ Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/914] al Comisiei de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 802/2004 al Comisiei, JO L 119, 5.5.2023, p. 22.

²⁵ Comunicare a Comisiei privind tratamentul simplificat pentru anumite concentrări în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, JO C 160, 5.5.2023, p. 1.

²⁶ Comunicare a Comisiei – Comunicare în temeiul articolului 3 alineatul (2), al articolului 13 alineatul (3), al articolelor 20 și 22 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/914 al Comisiei de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 802/2004 al Comisiei, JO C 160, 5.5.2023, p. 1.

articolul 210a din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 (Regulamentul privind OCP)²⁷ exclude anumite acorduri restrictive din sectorul agricol din domeniul de aplicare al acestei interdicții generale atunci când astfel de acorduri sunt indispensabile pentru atingerea standardelor de durabilitate. După o consultare publică în prima jumătate a anului 2023²⁸ cu privire la proiectul de Orientări privind articolul 210a din Regulamentul privind OCP²⁹, Comisia a adoptat orientările în decembrie 2023. Orientările urmăresc să faciliteze adoptarea de acorduri privind sustenabilitatea în agricultură, explicând modul de îndeplinire a condițiilor de excludere prevăzute la articolul 210a din Regulamentul privind OCP și oferind exemple concrete.

Nu se acordă nicio prelungire a exceptării pe categorii pentru consorțiile maritime de linie

Serviciile de transport maritim de linie implică transportul regulat și programat de mărfuri individuale pe o anumită rută. Acestea sunt furnizate în mod regulat de mai multe companii maritime organizate în consorții. Regulamentul de exceptare pe categorii aplicabil consorțiilor („RECC”) permite companiilor maritime de linie să colaboreze în anumite limite fără a încălca legislația UE în materie de concurență. La momentul adoptării, în 2009, principalul obiectiv al acestei derogări era de a facilita cooperarea dintre liniile maritime pentru a spori eficiența operațională, a optimiza utilizarea navelor și a îmbunătăți calitatea serviciilor. Cu toate acestea, după evaluare, Comisia a constatat că numărul consorțiilor vizate de RECC era relativ scăzut. Prin urmare, eficacitatea și eficiența RECC sunt limitate. Comisia a decis să nu prelungească exceptarea pe categorii și să o lase să expire la 25 aprilie 2024³⁰.

Au început pregătirile pentru orientările privind aplicarea articolului 102 din TFUE

În martie 2023, Comisia a publicat o cerere de contribuții pentru viitoarele Orientări privind aplicarea articolului 102 din TFUE în cazul practicilor de excludere³¹. Orientările vor reflecta jurisprudența UE, precum și experiența vastă dobândită de Comisie în aplicarea articolului 102 din TFUE. Comisia va publica un proiect de Orientări pentru consultare publică și va analiza cu atenție contribuțiile părților interesate.

²⁷ Regulamentul (UE) 2021/2117 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole, a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare, a Regulamentului (UE) nr. 251/2014 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și a Regulamentului (UE) nr. 228/2013 privind măsurile specifice din domeniul agriculturii în favoarea regiunilor ultraperiferice ale Uniunii, JO L 435, 6.12.2021, p. 262.

²⁸ Consultare publică privind proiectul de orientări referitoare la acordurile privind sustenabilitatea în agricultură, în perioada 10.1.2023-24.4.2023, a se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2023-sustainability-agreements-agriculture_en.

²⁹ A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/sustainability-guidelines-agri-food-supply-chain_en.

³⁰ Comunicare către Comisie – Expirarea Regulamentului (CE) nr. 906/2009 al Comisiei din 28 septembrie 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate stabilite între companiile maritime de linie (consorții), 10.10.2023, C(2023) 6700 final.

³¹ Cerere de contribuții referitoare la orientările privind practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante, în perioada 27.3.2023-24.4.2023, a se vedea: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13796-EU-competition-law-guidelines-on-exclusionary-abuses-by-dominant-undertakings_ro.

Continuarea evaluării Regulamentului (CE) nr. 1/2003

Regulamentul (CE) nr. 1/2003³² și actul de punere în aplicare aferent, Regulamentul (CE) nr. 773/2004³³, stabilesc un cadru procedural menit să asigure aplicarea eficace și uniformă în UE a articolelor 101 și 102 din TFUE. Au apărut de-a lungul timpului noi provocări în ceea ce privește aplicarea normelor în materie de concurență, de exemplu cu referire la digitalizarea economiei și la complexitatea tot mai mare a investigațiilor antitrust. În urma unei consultări publice din 2022³⁴, Comisia și-a continuat evaluarea în 2023. În acest scop, în octombrie 2023, Comisia a organizat un atelier cu o gamă largă de părți interesate. Comisia a comandat, de asemenea, un studiu de sprijin pentru evaluare. Pe parcursul evaluării, Comisia asigură legătura cu ANC.

Evaluarea normelor privind acordurile de transfer de tehnologie

În noiembrie 2022, Comisia a lansat o evaluare a Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de transfer de tehnologie (TTBER)³⁵ și a orientărilor aferente³⁶. Această activitate a continuat pe parcursul anului 2023. Evaluarea va permite Comisiei să decidă dacă ar trebui să se permită expirarea, prelungirea sau revizuirea Regulamentului de exceptare pe categorii a acordurilor de transfer de tehnologie.

3.2. Actualizarea normelor și orientărilor privind ajutoarele de stat

Modificarea Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare

În iunie 2023, Comisia a adoptat o modificare specifică a Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA) pentru a simplifica și a accelera și mai mult sprijinul pentru dubla tranziție verde și digitală a UE, asigurând în același timp funcționarea pieței unice³⁷. RGECA revizuit acordă statelor membre mai multă flexibilitate pentru a concepe și a pune în aplicare măsuri de sprijin de stat în sectoare-cheie pentru tranziția către neutralitatea climatică și către o industrie cu

³² Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

³³ Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 123, 27.4.2004, p. 18.

³⁴ Consultare publică privind normele procedurale antitrust ale UE – evaluare, în perioada 30.6.2022-6.10.2022, a se vedea: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13431-Norme-procedurale-antitrust-ale-UE-evaluare_ro.

³⁵ Regulamentul (UE) nr. 316/2014 al Comisiei din 21 martie 2014 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din TFUE categoriilor de acorduri de transfer de tehnologie, JO L 93, 28.3.2014, p. 17.

³⁶ Comunicare a Comisiei – Orientări privind aplicarea articolului 101 din TFUE acordurilor de transfer de tehnologie, JO C 89, 28.3.2014, p. 3.

³⁷ Regulamentul (UE) 2023/1315 al Comisiei din 23 iunie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat și a Regulamentului (UE) 2022/2473 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (Text cu relevanță pentru SEE), C/2023/4278, JO L 167, 30.6.2023, p. 1.

zero emisii nete. În plus, acesta va contribui la accelerarea investițiilor și a finanțării pentru producția de tehnologie curată în UE, în conformitate cu Planul industrial al Pactului verde³⁸.

RGECA revizuit sporește și raționalizează posibilitățile de acordare a ajutoarelor de stat pentru protecția mediului și energie. În plus, acesta facilitează sprijinirea proiectelor importante de interes european comun (PIIEC) în domeniile cercetării și dezvoltării și extinde posibilitățile de formare și recalificare a angajaților. De asemenea, facilitează acordarea de ajutoare sub formă de prețuri reglementate pentru energie electrică, gaze sau căldură prin includerea acestei categorii în domeniul de aplicare al RGECA. RGECA revizuit majorează, de asemenea, pragurile de notificare pentru ajutoarele de mediu, precum și pentru ajutoarele pentru cercetare, dezvoltare și inovare (CDI). În plus, RGECA revizuit clarifică și raționalizează posibilitățile de acordare a ajutorului pentru finanțare de risc pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). Dispozițiile privind rețelele fixe și mobile în bandă largă sunt, de asemenea, clarificate și extinse în domenii-cheie, cum ar fi posibilitatea de a finanța echipamente mobile active și noi dispoziții pentru rețelele backhaul. RGECA a fost prelungit până la sfârșitul anului 2026, iar dispozițiile RGECA au fost aliniate la Orientările revizuite privind ajutoarele regionale, la Orientările privind ajutoarele pentru climă, protecția mediului și energie, la Orientările privind finanțarea de risc, la Cadrul pentru cercetare, dezvoltare și inovare și la Orientările privind rețelele în bandă largă.

Adoptarea regulamentului general de minimis revizuit

În decembrie 2023, Comisia a adoptat noul regulament general *de minimis*³⁹, în timp ce regulamentul anterior *de minimis* a expirat la 31 decembrie 2023. Regulamentul exceptează cuantumurile mici ale ajutoarelor de stat din domeniul de aplicare al controlului UE privind ajutoarele de stat, deoarece se consideră că acestea nu au niciun efect asupra schimburilor comerciale dintre statele membre și nu denaturează sau amenință să denatureze concurența. Exceptarea de la controlul ajutoarelor de stat pentru cuantumurile mici ale ajutoarelor reduce în mod semnificativ sarcina administrativă pentru întreprinderi – în special pentru IMM-uri – și pentru statele membre. Principalele modificări sunt un plafon majorat de 300 000 EUR pe o perioadă de trei ani pentru a se adapta la inflație și introducerea unui registru *de minimis* obligatoriu la nivel național sau la nivelul UE pentru a spori transparența. În timp ce, în temeiul regulamentului anterior, întreprinderile aveau obligația de a urmări ajutoarele *de minimis* primite, noul regulament *de minimis* include obligația tuturor statelor membre de a furniza, începând cu 2026, informații complete privind ajutoarele *de minimis* acordate într-un registru central la nivel național sau la nivelul UE și de a verifica dacă prin acordarea de noi ajutoare nu se depășește plafonul relevant.

³⁸ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, COM(2023) 62 final.

³⁹ Regulamentul (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, JO L, 2023/2831, 15.12.2023, p. 1.

Adoptarea regulamentului SGEI de minimis revizuit

În decembrie 2023, Comisia a adoptat Regulamentul (UE) 2023/2832 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general (SIEG)⁴⁰. Acest regulament a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024 și înlocuiește Regulamentul (CE) nr. 360/2012⁴¹, care a expirat la 31 decembrie 2023. Comisia a decis să majoreze pragul ajutoarelor *de minimis* pentru SIEG la 750 000 EUR pentru fiecare întreprindere care furnizează SIEG pe parcursul oricărei perioade de trei ani.

Adoptarea normelor revizuite privind ajutoarele de stat pentru sectoarele agricol, forestier, al pescuitului și acvaculturii

În ianuarie 2023, au intrat în vigoare Regulamentul revizuit de exceptare pe categorii în sectorul agricol (ABER) și Regulamentul de exceptare pe categorii în domeniul pescuitului (FIBER), precum și Orientările privind ajutoarele de stat pentru sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale (Orientările în domeniul agricol)⁴². Orientările privind ajutoarele de stat în sectorul pescuitului și acvaculturii (Orientările în domeniul pescuitului), aprobate de Comisie în decembrie 2022, se aplică din aprilie 2023⁴³.

ABER și FIBER extind domeniul de aplicare al măsurilor exceptate pe categorii. Noile norme exceptează pe categorii până la 50 % din cazurile care trebuiau notificate în temeiul vechiului cadru. Noile orientări în domeniul agricol și în domeniul pescuitului reflectă experiența de caz a Comisiei, precum și prioritățile strategice actuale ale UE, în special politica agricolă comună, politica comună în domeniul pescuitului, Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și Pactul verde european, Strategia „De la fermă la consumator”, precum și Strategia privind biodiversitatea. Orientările revizuite în domeniul pescuitului ajută statele membre să îndeplinească obiectivele ambițioase ale UE în sectorul ecologic prin îmbunătățirea eficienței energetice și atenuarea efectelor schimbărilor climatice.

În octombrie 2023, Comisia a adoptat o modificare a Regulamentului *de minimis* pentru sectorul pescuitului și acvaculturii⁴⁴. Regulamentul revizuit majorează plafonul ajutoarelor *de minimis* per

⁴⁰ Regulamentul (UE) 2023/2832 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general, JO L, 2023/2832, 15.12.2023, p. 1.

⁴¹ Regulamentul (UE) nr. 360/2012 al Comisiei din 25 aprilie 2012 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general, Text cu relevanță pentru SEE, JO L 114, 26.4.2012, p. 8.

⁴² Comunicare a Comisiei – Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale 2022/C 485/01, JO C 485, 21.12.2022, p. 1.

⁴³ Comunicare a Comisiei – Orientări pentru ajutoarele de stat în sectorul pescuitului și acvaculturii, JO C 107, 23.3.2023, p. 1.

⁴⁴ Regulamentul (UE) 2023/2391 al Comisiei din 4 octombrie 2023 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 717/2014, (UE) nr. 1407/2013, (UE) nr. 1408/2013 și (UE) nr. 360/2012 în ceea ce privește ajutoarele *de minimis* pentru prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură, precum și a Regulamentului (UE)

întreprindere pe o perioadă de trei ani, de la 30 000 EUR la 40 000 EUR. În plus, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură nu mai intră sub incidența Regulamentului *de minimis* în domeniul pescuitului, ci a Regulamentului general *de minimis*.

Adoptarea Codului de bune practici PIIEC

Comunicarea privind PIIEC⁴⁵ stabilește criteriile de eligibilitate și de compatibilitate pe care Comisia le aplică în evaluarea ajutoarelor de stat acordate pentru proiecte importante de interes european comun (PIIEC). În urma evaluării și aprobării ulterioare a ajutoarelor de stat pentru o serie de PIIEC, statele membre și Comisia au dobândit experiență în evaluarea ajutoarelor de stat pentru PIIEC. Pe baza acestei experiențe, Comisia a elaborat în mai 2023 un cod de bune practici pentru conceperea PIIEC⁴⁶, care permite o evaluare raționalizată. Acest cod nu exprimă o poziție juridică aplicabilă și nu constituie o abordare obligatorie din punct de vedere juridic pentru participanții direcți la PIIEC. De asemenea, codul nu creează alte drepturi și nici nu impune obligații noi.

Forumul european comun pentru proiectele importante de interes european comun

În toamna anului 2023, Comisia a lansat Forumul european comun pentru proiectele importante de interes european comun (JEF-PIIEC)⁴⁷, care s-a reunit pentru prima dată la 20 octombrie 2023. Forumul – un parteneriat între Comisie și statele membre – acoperă întregul ciclu de viață al PIIEC și urmărește să sporească eficacitatea conceperii, a evaluării (pe baza normelor existente privind ajutoarele de stat) și a punerii în aplicare a PIIEC, precum și identificarea domeniilor de interes strategic al UE pentru eventuale PIIEC viitoare. JEF-PIIEC contribuie la atingerea acestor obiective printr-o mai bună aliniere a potențialelor noi PIIEC la obiectivele de politică ale strategiei industriale a UE. JEF-PIIEC se va reuni de mai multe ori pe an.

Adoptarea orientărilor pentru interpretarea Regulamentului (UE) nr. 1370/2007

În 2023, Comisia a adoptat o versiune revizuită a Orientărilor pentru interpretarea Regulamentului (UE) nr. 1370/2007 privind obligațiile de serviciu public în sectorul transportului terestru⁴⁸. Scopul acestora este de a oferi orientări suplimentare statelor membre și părților interesate cu privire la aplicarea mai multor dispoziții din regulamentul respectiv, având în vedere modificările aduse de cel de al 4-lea pachet feroviar și jurisprudența relevantă a instanțelor UE.

nr. 717/2014 în ceea ce privește valoarea totală a ajutoarelor *de minimis* acordate unei singure întreprinderi, perioada de aplicare a acestuia și alte aspecte, JO L 2391, 5.10.2023, p. 1.

⁴⁵ Comunicare a Comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității cu piața internă a ajutorului de stat destinat să promoveze realizarea unor proiecte importante de interes european comun, 2021/C 528/02 OJ C 528, 30.12.2021, p. 10.

⁴⁶ Codul de bune practici al DG COMP pentru o proiectare și o evaluare transparentă, incluzivă și mai rapidă a PIIEC, 17 mai 2023, a se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-05/IPCEIs_DG_COMP_code_of_good_practices.pdf.

⁴⁷ [Forumul european comun pentru PIIEC – Comisia Europeană \(europa.eu\)](https://europa.eu/european-council/forum-european-common-important-projects-european-common-interest).

⁴⁸ Comunicare a Comisiei referitoare la orientări pentru interpretarea Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători 2023/C 222/01, C/2023/3978, JO C 222, 26.6.2023, p. 1.

Evaluări

În conformitate cu Orientările privind o mai bună legiferare, DG Concurență a continuat să evalueze normele privind ajutoarele de stat acordate băncilor aflate în dificultate⁴⁹ și ajutoarele sub formă de garanții publice⁵⁰.

4. Aplicarea politicii în domeniul concurenței a contribuit la realizarea principalelor priorități ale Comisiei

Menținerea disciplinei de piață prin aplicarea eficace a normelor UE în materie de concurență este de o importanță vitală pentru transformarea verde și digitală a economiei UE, precum și pentru construirea unei economii în serviciul cetățenilor. În plus, asigurarea respectării normelor în materie de concurență contribuie la eliminarea barierelor rămase în calea pieței unice și elimină restricțiile de pe piață. Prin natura sa, piața unică contribuie la creșterea rezilienței economice a economiei UE prin consolidarea stimulentei pentru investiții, inovare, diversificarea lanțurilor de aprovizionare și găsirea de noi oportunități de afaceri.

4.1. Aplicarea politicii în domeniul concurenței a contribuit la tranziția digitală și la o piață unică puternică și rezilientă

Prin îmbunătățirea funcționării piețelor pentru consumatori, întreprinderi și societate, politica în domeniul concurenței joacă un rol esențial, întrucât UE se străduiește să obțină poziția de lider mondial în domeniul digital. Tranziția digitală are un impact profund asupra fiecărui aspect al economiei și societății. Prin stimularea schimbării și a inovării, politica în domeniul concurenței ajută UE să deblocheze întregul potențial al erei digitale. Aplicarea normelor antitrust a contribuit la tranziția digitală și la o piață unică solidă și rezilientă.

Aplicarea normelor antitrust a contribuit la tranziția digitală și la o piață unică solidă și rezilientă

Unitatea centrală de procesare (CPU) este una dintre componentele principale ale oricărui computer, astfel încât este esențial pentru întregul sector digital ca piața CPU să rămână competitivă. În 2009, Comisia a amendat *Intel* cu 1,06 miliarde EUR pentru o încălcare a articolului 102 din TFUE. S-a constatat că Intel s-a implicat în două forme de comportament ilegal⁵¹. Intel a acordat reduceri producătorilor de calculatoare cu condiția ca aceștia să cumpere de la Intel toate sau aproape toate CPU x86 (denumite în continuare „reduceri condiționate”). De asemenea, Intel a efectuat plăți directe

⁴⁹ Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar”), JO C 216, 30.7.2013, p. 1 și comunicările conexe: Comunicarea din 2009 privind recapitalizarea (2009/C10/03), Comunicarea din 2009 privind activele depreciate (2009/C72/01), Comunicarea din 2009 privind restructurarea (2009/C195/04), Comunicarea din 2010 privind prelungirea (2010/C329/07), Comunicarea din 2011 privind prelungirea (2011/C356/02).

⁵⁰ Comunicare a Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, JO C 155, 20.6.2008, p. 10.

⁵¹ Cazul AT. 37990 – *Intel*.

către producătorii de calculatoare pentru a opri sau a întârzia lansarea unor produse specifice care conțin CPU x86 concurente („restricții propriu-zise”). În 2022, Tribunalul a anulat parțial decizia inițială a Comisiei din 2009 în ceea ce privește reducerile condiționate. Ulterior, în septembrie 2023, Comisia a readoptat o decizie prin care a impus Intel o amendă de 376,36 milioane EUR pentru restricțiile propriu-zise.

Serviciile de abonamente muzicale digitale sunt utilizate pe scară largă de consumatorii din UE, buna funcționare a concurenței în acest sector având un caracter important. În acest scop, Comisia a emis în februarie 2023 o Comunicare privind obiecțiunile⁵² adresată *Apple*, informând compania cu privire la opinia sa preliminară potrivit căreia *Apple* a abuzat de poziția sa dominantă prin limitarea capacității dezvoltatorilor de aplicații de a informa utilizatorii iPhone și iPad cu privire la serviciile alternative de abonamente muzicale. Comisia a considerat, cu titlu preliminar, că obligațiile „anti-steering” ale *Apple* sunt condiții comerciale inechitabile, încălcând articolul 102 din TFUE.

Într-o Comunicare privind obiecțiunile emisă în iunie 2023, Comisia a informat *Google* cu privire la opinia sa preliminară potrivit căreia *Google* a încălcat articolul 102 din TFUE prin denaturarea concurenței în industria tehnologiei de publicitate (adtech)⁵³. *Google* este prezent la toate nivelurile lanțului de aprovizionare cu tehnologie adtech. În cazul în care concurența ar fi redusă pentru serviciile bazate pe tehnologii de publicitate adtech, aceasta ar avea un impact larg în sectorul digital, deoarece nu numai concurenții direcți ai *Google* ar fi afectați în mod negativ, ci și editorii și agenții de publicitate. Comisia este preocupată de faptul că *Google* și-a favorizat propriile servicii bazate pe tehnologii adtech de afișare online în detrimentul concurenților, al agenților de publicitate și al editorilor online. Concluzia preliminară a Comisiei este că *Google* a abuzat de poziția sa dominantă prin favorizarea propriului său schimb de anunțuri publicitare AdX în cadrul licitației de selecție a anunțurilor publicitare desfășurate de adserverul său, DFP, și prin favorizarea AdX în ceea ce privește modul în care instrumentele sale de cumpărare a anunțurilor publicitare *Google Ads* și DV360 depun oferte în cadrul schimburilor de anunțuri publicitare.

Formarea unui cartel este una dintre cele mai grave încălcări ale concurenței. Cartelurile cauzează prejudicii grave economiei, fără a spori eficiența. Prin impunerea unor prețuri mai mari și limitarea producției, cartelurile orizontale reduc eficiența economică și bunăstarea. Ele descurajează întreprinderile să dezvolte noi produse și tehnologii, reducând astfel inovarea și posibilitățile de alegere ale consumatorilor.

În septembrie 2023, Comisia a sancționat pentru prima dată un cartel în sectorul apărării și a aplicat întreprinderii *Diehl* o amendă de 1,2 milioane de euro pentru participarea împreună cu concurentul său *RUAG*⁵⁴ la un cartel privind vânzarea de grenade de mână militară. *RUAG* nu a fost amendată

⁵² Cazul AT.40437 – *Apple – Practici ale App Store (streaming muzical)*.

⁵³ Cazul AT.40670 – *Google – Practici legate de tehnologia de publicitate și date*.

⁵⁴ Cazul AT.40760 – *Grenade de mână*.

deoarece a dat cartetul în vileag Comisiei în cadrul programului de clemență al UE. Comisia a constatat că, timp de aproape 14 ani, întreprinderile și-au împărțit piețele naționale în SEE. Ambele întreprinderi și-au recunoscut implicarea în cartel și au acceptat să aplice procedura de tranzacție în acest caz.

În octombrie 2023, Comisia a adoptat, de asemenea, o decizie împotriva unui cartel în sectorul farmaceutic. Aceasta a amendat *Alkaloids din Australia, Alkaloids Corporation, Boehringer, Linnea* și *Transo-Pharm* cu o sumă totală de 13,4 milioane EUR în cadrul unei proceduri de tranzacție pentru participarea la un cartel pe termen lung privind ingredientul farmaceutic Bromură de N-butil de scopolamină/hioscină (SNBB), necesar pentru producerea de medicamente antispasmodice abdominale⁵⁵. *C2 PHARMA* nu a fost amendată deoarece a dat cartetul în vileag Comisiei în cadrul programului de clemență al UE. Cele șase întreprinderi au coordonat și au convenit să stabilească prețul minim de vânzare al SNBB către clienții lor (distribuitori și producători de medicamente generice) și să aloce cote. În plus, întreprinderile au făcut schimb de informații sensibile din punct de vedere comercial.

În noiembrie 2023, Comisia a amendat *Rabobank* cu 26,6 milioane EUR pentru participarea la un cartel privind tranzacționarea anumitor obligațiuni exprimate în euro cu *Deutsche Bank*⁵⁶. Aceasta din urmă nu a fost amendată, întrucât a dat cartetul în vileag Comisiei în cadrul programului de clemență al UE. Investigația Comisiei a arătat că, în perioada 2006-2016, cele două bănci, prin intermediul unora dintre comercianții lor, au făcut schimb de informații sensibile din punct de vedere comercial și și-au coordonat strategiile de tranzacționare și de stabilire a prețurilor.

În noiembrie 2023⁵⁷, Comisia a informat șase întreprinderi și o asociație profesională cu privire la opinia sa preliminară potrivit căreia acestea au încălcat normele antitrust prin coluziune pentru a crește prețurile acumulatorilor pentru autovehicule vândute producătorilor de automobile în SEE.

În cele din urmă, în sectorul produselor de băcănie, Comisia și-a continuat în 2023 investigația cu privire la posibilele restricții impuse de *Mondelez* asupra comerțului paralel între statele membre pentru ciocolată, biscuiți și produse pe bază de cafea⁵⁸. De asemenea, Comisia a inițiat o investigație privind presupusele practici de blocare a pieței pe piețele băuturilor energizante și a efectuat inspecții neanunțate la Red Bull⁵⁹.

În 2023, Comisia a efectuat inspecții neanunțate într-o serie de sectoare, de exemplu în sectorul parfumurilor⁶⁰, al băuturilor energizante⁶¹, al modei⁶², al dispozitivelor medicale⁶³, al produselor chimice pentru construcții⁶⁴ și al livrării online de alimente⁶⁵.

⁵⁵ Cazul AT.40636 – *SNBB*.

⁵⁶ Cazul AT.40512 – *Obligațiuni exprimate în euro*.

⁵⁷ Cazul AT.40545 – *Acumulatori pentru autovehicule*.

⁵⁸ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_281.

⁵⁹ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1802.

⁶⁰ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_1532.

⁶¹ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_1802.

Hotărârea Tribunalului în cazul Jocuri video⁶⁶

În septembrie 2023, Tribunalul a confirmat decizia Comisiei de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Valve în cauza *Jocuri video*. În decizia sa, Comisia a constatat că Valve și cinci editori de jocuri video pentru PC au încheiat acorduri/practici concertate anticoncurențiale care restrâng importurile paralele de jocuri video pentru PC prin geoblocare. Tribunalul a confirmat că acordurile/practicile concertate erau anticoncurențiale prin obiect în măsura în care urmăreau să restrângă importurile paralele, iar contextul juridic și economic nu era de natură să repună în discuție acest lucru. În plus, Tribunalul a confirmat că articolul 101 alineatul (1) din TFUE se referă la toate acordurile și practicile concertate care denaturează concurența, indiferent de piața pe care părțile își desfășoară activitatea.

Tribunalul a clarificat, de asemenea, relația dintre dreptul Uniunii în materie de concurență și drepturile de autor. Tribunalul a confirmat că acordarea de licențe (inclusiv licențe exclusive) ca atare nu contravine articolului 101 din TFUE. Cu toate acestea, limitările teritoriale suplimentare ale licențelor care fac imposibil accesul la obiectul protejat din afara teritoriului acoperit de licență pot avea un obiect anticoncurențial și pot intra sub incidența articolului 101 din TFUE.

Controlul concentrărilor economice a contribuit la tranziția digitală și la o piață unică solidă și rezilientă

Controlul concentrărilor economice stă la baza priorităților-cheie ale Comisiei în ceea ce privește inovarea și transformarea digitală, evitând crearea unei puteri de piață excesive, împiedicarea accesului pe piață și eliminarea noilor operatori pe piață. În 2023, Comisia a continuat să aplice normele sale de control al concentrărilor economice pentru a proteja consumatorii împotriva creșterii prețurilor, dar și împotriva deteriorării altor parametri importanți ai concurenței, cum ar fi calitatea, alegerea și inovarea.

În 2023, activitățile Comisiei cu privire la controlul concentrărilor economice s-au menținut la un nivel ridicat. Comisia a adoptat 333 de decizii privind concentrările economice în diferite sectoare (în 2022, Comisia a adoptat 368 de decizii privind concentrările economice), dintre care 271 au fost aprobate în urma unei proceduri simplificate. Comisia a intervenit în 11 propuneri de achiziții, dintre care 9 operațiuni au fost aprobate în anumite condiții, iar una a fost interzisă. O tranzacție notificată a fost abandonată de părți și retrasă în faza II.

Comisia a blocat achiziționarea eTraveli de către Booking

În septembrie 2023, Comisia a interzis proiectul de achiziție a *eTraveli* de către *Booking*⁶⁷. Comisia a constatat că tranzacția ar fi consolidat poziția dominantă a Booking pe piața agențiilor de turism online (OTA) în domeniul hotelier, ceea ce ar fi condus la costuri mai mari pentru hoteluri și, eventual, pentru consumatori. Comisia a efectuat o analiză aprofundată a angajamentelor propuse de Booking și a constatat că măsurile corective propuse nu erau suficient de cuprinzătoare și de eficace și nu au eliminat în întregime preocupările identificate în materie de concurență.

⁶² A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_2352.

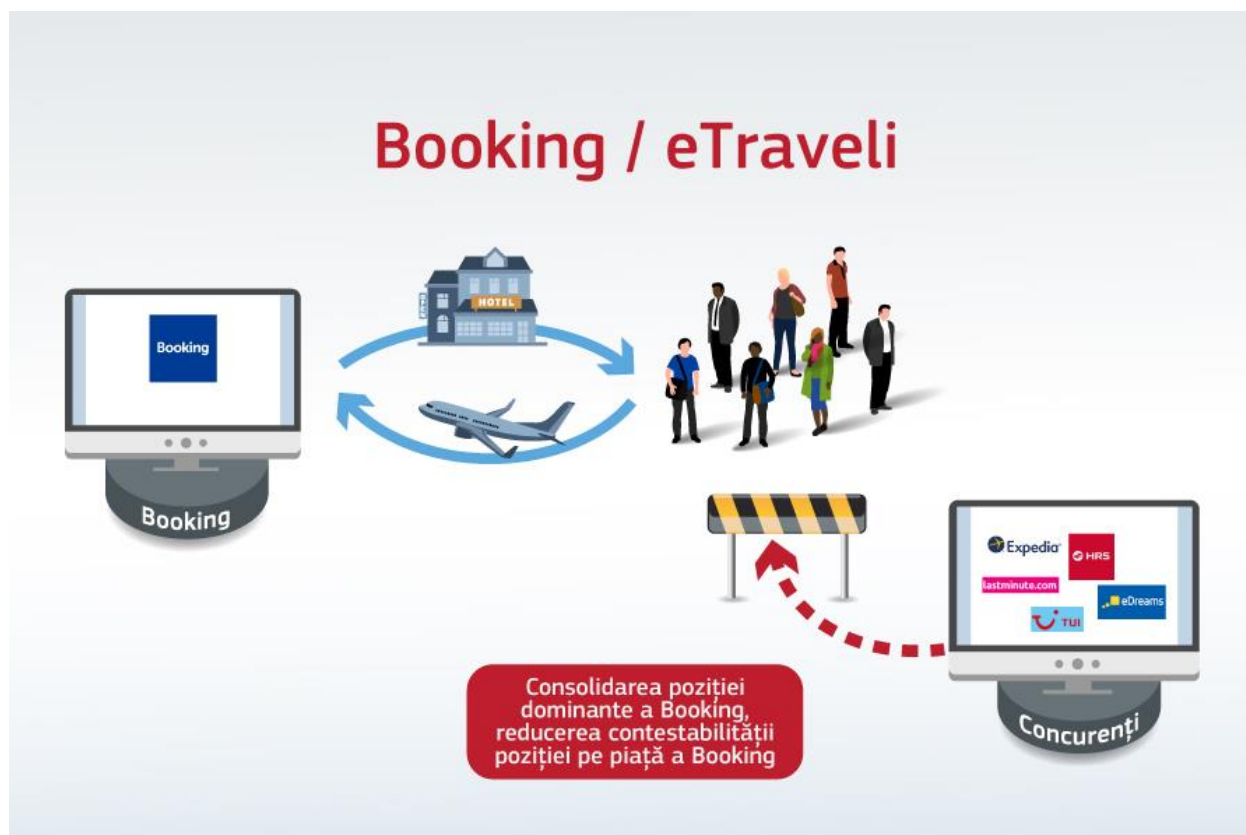
⁶³ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4517.

⁶⁴ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5061.

⁶⁵ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5944.

⁶⁶ Hotărârea Tribunalului din 27.9.2023 în cauza T-172/21, *Valve/Comisia Europeană*, ECLI:EU:T:2023:587.

⁶⁷ Cazul M.10615 – *Booking Holdings/eTraveli Group*.

Sursa: Comisia Europeană.

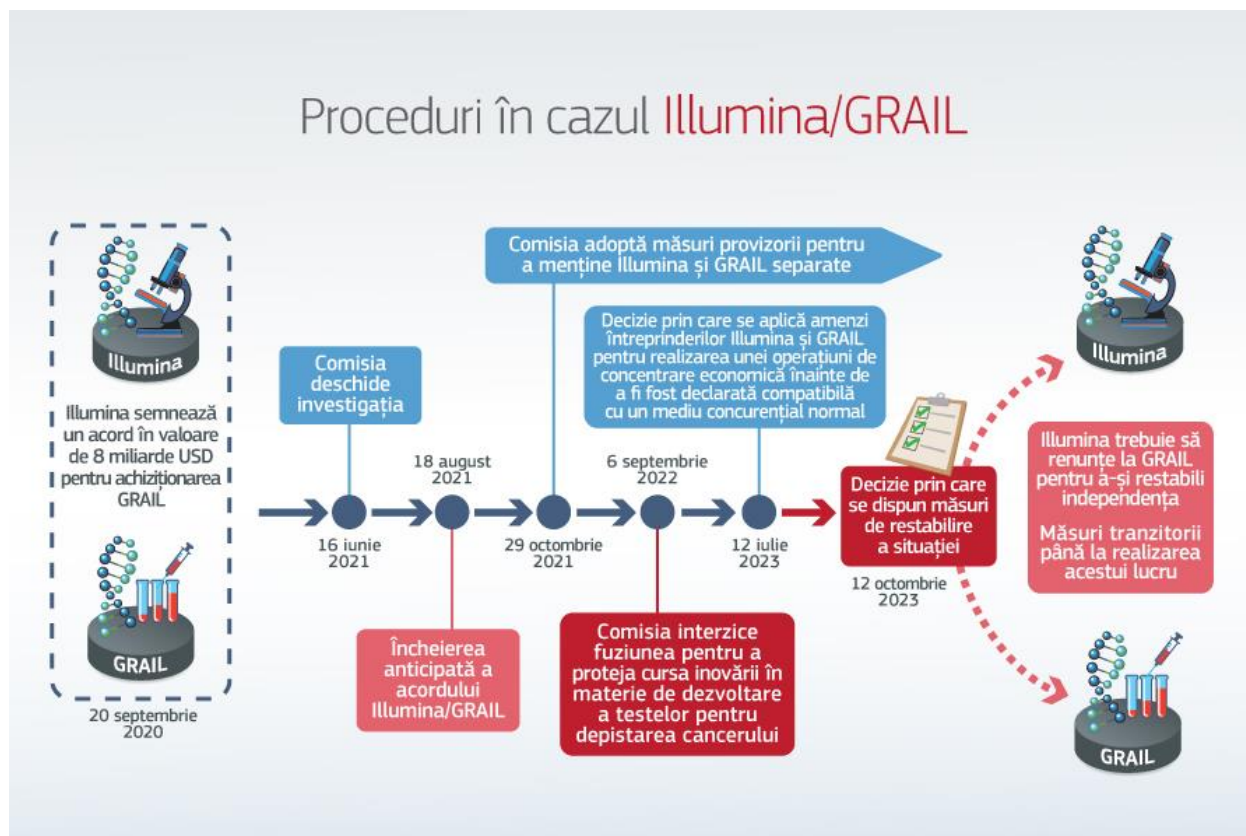
Comisia a amendat Illumina și GRAIL pentru punerea în aplicare a concentrării lor economice fără aprobare prealabilă

În iulie 2021, Comisia a deschis o investigație aprofundată cu privire la achiziționarea GRAIL de către Illumina. În septembrie 2022, Comisia a blocat tranzacția din cauza preocupărilor legate de faptul că aceasta ar avea efecte anticoncurențiale semnificative, înăbușind inovarea și reducând posibilitățile de alegere pe piața testelor de sânge pentru depistarea timpurie a cancerului⁶⁸. Cu toate acestea, în august 2021, deși analiza Comisiei era încă în curs, Illumina a anunțat public că a finalizat achiziționarea GRAIL. În iulie 2023, Comisia a amendat Illumina și GRAIL cu aproximativ 432 de milioane EUR și, respectiv, 1 000 EUR pentru punerea în aplicare a concentrării economice propuse înainte de aprobarea Comisiei⁶⁹. Comisia a concluzionat că Illumina și GRAIL au încălcat cu bună știință și în mod intenționat clauza de *standstill* în cursul investigației aprofundate a Comisiei. Aceasta este o încălcare foarte gravă, care subminează funcționarea eficace a controlului concentrărilor economice în UE. Amenda aplicată societății Illumina corespunde limitei legale de 10 % din cifra de afaceri a societății Illumina. În decizia sa, Comisia a constatat că GRAIL, în calitate de societate-țintă, avea cunoștință de clauza de *standstill* și a jucat un rol activ în încălcare. Cu toate acestea, având în vedere că a fost prima dată când a aplicat o amendă pentru „gun jumping” unei societăți-țintă, Comisia a decis să impună societății GRAIL doar o amendă simbolică de 1 000 de euro.

⁶⁸ Cazul M.10188 – *Illumina/GRAIL*.

⁶⁹ Cazul M.10483 – *Illumina/GRAIL* (procedura prevăzută la articolul 14). A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3773.

În octombrie 2023, Comisia Europeană a adoptat o decizie prin care a dispus măsuri reparatorii constând în măsuri de cesionare care impun societății Illumina să întrerupă achiziționarea GRAIL. Decizia a inclus, de asemenea, măsuri tranzitorii pe care Illumina și GRAIL trebuie să le respecte până la dizolvarea tranzacției de către Illumina⁷⁰.

Sursa: Comisia Europeană.

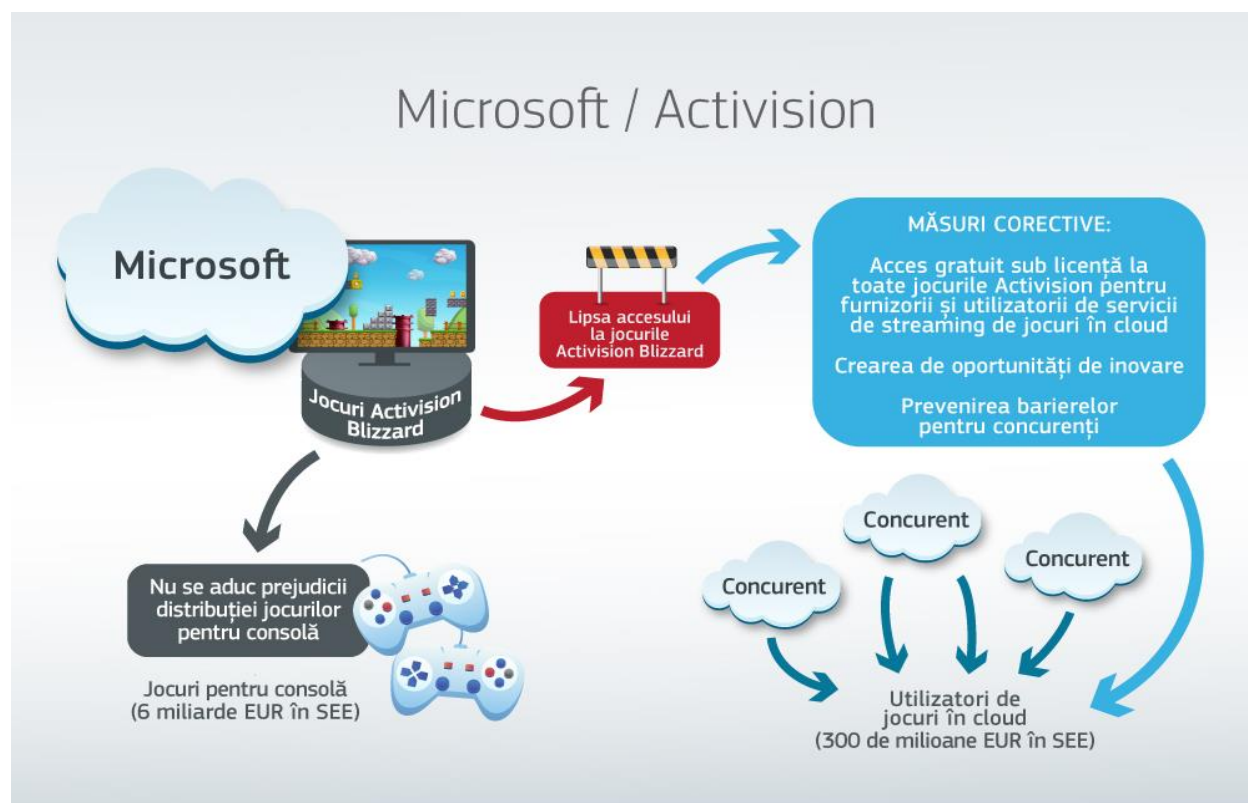
În 2023, Comisia a continuat să protejeze concurența pentru infrastructura de rețea fixă. În martie 2023, Comisia a aprobat achiziționarea VOO și Brutélé de către Orange, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții⁷¹. Comisia era preocupată de faptul că tranzacția propusă (i) va reduce numărul de operatori de la trei la doi în zonele acoperite de rețelele fixe proprii ale VOO și Brutélé, eliminând Orange ca o constrângere concurențială inovatoare și semnificativă, (ii) va reduce în mod semnificativ concurența pe piețele pe care Orange, VOO și Brutélé sunt concurenți apropiați și (iii) va spori probabilitatea coordonării între operatorii rămași în zonele acoperite de rețelele fixe proprii ale VOO și Brutélé. Pentru a răspunde preocupărilor Comisiei în materie de concurență,

⁷⁰ Cazul M.10939 – Illumina/GRAIL. A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4872.

⁷¹ Cazul M.10663 – Orange/VOO/Brutélé.

Orange s-a angajat să acorde concurentului Telenet acces pentru o perioadă de cel puțin 10 ani la infrastructura de rețea fixă existentă a VOO și Brutélé în regiunea valonă și în anumite părți din Bruxelles, precum și la viitoarea rețea de fibră până în interiorul clădirii a Orange.

În mai 2023, Comisia a acceptat angajamentele propuse de *Microsoft* ca o condiție pentru aprobarea achiziționării *Activision Blizzard*⁷² de către aceasta. Comisia a fost preocupată de faptul că proiectul de achiziție ar permite Microsoft să prejudicieze concurența (i) pentru distribuția de jocuri video pentru console și PC, inclusiv servicii de abonament multigame și servicii de streaming de jocuri în cloud; precum și (ii) pentru furnizarea de sisteme de operare pentru PC. Microsoft s-a angajat să ofere (i) o licență gratuită consumatorilor din SEE care să le permită să difuzeze, prin intermediul oricăror servicii de streaming de jocuri în cloud, la alegerea lor, toate jocurile actuale și viitoare ale Activision Blizzard pentru PC și console pentru care dețin o licență și (ii) o licență gratuită corespunzătoare furnizorilor de servicii de streaming de jocuri în cloud pentru a permite jucătorilor cu sediul în SEE să difuzeze orice jocuri ale Activision Blizzard pentru PC și console. Aceste angajamente răspund pe deplin preocupărilor în materie de concurență identificate de Comisie. Angajamentele au o durată de 10 ani, iar respectarea lor va fi monitorizată de un administrator fiduciar independent care își desfășoară activitatea sub supravegherea Comisiei.

Sursa: Comisia Europeană.

⁷² Cazul M.10646 – Microsoft/Activision.

În iulie 2023, Comisia a aprobat proiectul de achiziție de către *Broadcom* a *VMware*, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții⁷³. Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că tranzacția poate restrânge concurența pe piața componentelor hardware care interacționează cu software-ul de virtualizare al *VMware*. Pentru a răspunde preocupărilor Comisiei în materie de concurență, *Broadcom* a prezentat mai multe angajamente de acces și interoperabilitate atât concurenților existenți, cât și celor viitori de pe piață. Având în vedere angajamentele prezentate de *Broadcom*, Comisia a concluzionat că, în ceea ce privește concentrările economice, acestea nu ar mai ridica probleme de concurență.

În iulie 2023, Comisia a aprobat proiectul de achiziție de către *Advent* al *GfK*, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții⁷⁴. Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că tranzacția, astfel cum a fost notificată inițial, ar fi ridicat probleme serioase în materie de concurență (i) pe piața serviciilor de măsurare a vânzărilor cu amănuntul ale bunurilor de larg consum; și (ii) pe piața serviciilor pentru grupurile de consumatori. Angajamentele prezentate de *Advent* elimină suprapunerile dintre activitățile *NielsenIQ* și ale *GfK* pe piețele germane și italiene ale serviciilor pentru grupurile de consumatori, precum și posibilitatea ca *NielsenIQ* să blocheze accesul concurenților de pe piața serviciilor de măsurare a vânzărilor cu amănuntul ale bunurilor de larg consum și de pe piața serviciilor pentru grupurile de consumatori.

În mai 2023, Comisia a aprobat proiectul de achiziție a *OMV Slovenija* de către *MOL*, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții⁷⁵. Ambele societăți își desfășoară activitatea în sectorul comerțului cu amănuntul cu combustibil. Aprobarea a fost condiționată de cesionarea de către *MOL* către grupul *Shell* a 39 de stații de alimentare din Slovenia. Comisia a considerat că activele cesionate constituiau o activitate viabilă care ar permite grupului *Shell* să concureze efectiv cu entitatea rezultată în urma concentrării pe piața slovenă.

În iunie 2023, în urma unei investigații aprofundate și sub rezerva respectării anumitor condiții, Comisia a aprobat achiziționarea *Lagardère* de către *Vivendi*⁷⁶. Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că tranzacția, astfel cum a fost notificată inițial, ar dăuna concurenței în sectorul publicării de cărți și, respectiv, în sectorul revistelor de presă. Pentru a răspunde preocupărilor Comisiei, *Vivendi* s-a oferit să își cesioneze activitatea de publicare, precum și revista despre celebrități *Gala*. Comisia a concluzionat că activele cesionate constituie o activitate viabilă care ar permite unui cumpărător potențial să concureze efectiv cu entitatea rezultată în urma concentrării.

În decembrie 2023, Comisia a aprobat concentrarea economică propusă între *Chr Hansen A/S* și *Novozymes A/S*, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții⁷⁷. Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că tranzacția ar fi ridicat preocupări serioase în materie de concurență în ceea ce

⁷³ Cazul M.10806 – *Broadcom / VMware*.

⁷⁴ Cazul M.10860 – *Advent / GfK*.

⁷⁵ Cazul M.10438 – *MOL / OMV Slovenija*.

⁷⁶ Cazul M.10433 – *Vivendi / Lagardère*.

⁷⁷ Cazul M.11043 – *Novozymes/Christian Hansen*.

privește fabricarea lactazei prin utilizarea tehnologiei de modificare genetică, deoarece Novozymes avea o poziție puternică pe piață, iar Chr Hansen era un potențial nou operator pe piață. Angajamentele creează o întreprindere cu activele de producție și capacitățile de cercetare și dezvoltare necesare pentru a deveni un producător competitiv și viabil de lactază.

Controlul ajutoarelor de stat a contribuit la tranziția digitală și la reziliența pieței unice

Investițiile în infrastructura, tehnologiile și serviciile digitale sunt factori-cheie ai creșterii economice, nu numai în sectorul digital, ci și în economie în ansamblu. Astfel de investiții sunt necesare pentru a atinge obiectivele de politică stabilite în programul de politică privind deceniul digital⁷⁸. Sprijinul statului pentru investițiile riscante în domeniul digital poate fi necesar pentru a remedia disfuncționalitățile pieței (și anume atunci când recurgerea la inițiative private ar conduce doar la niveluri de investiții prea scăzute din punctul de vedere al societății).

În aprilie 2023, Comisia a aprobat o măsură de ajutor din partea Franței în valoare de 2,9 miliarde EUR pentru a sprijini STMicroelectronics și GlobalFoundries în construirea unei noi unități de producție de microcipuri în Franța⁷⁹. Măsura va consolida securitatea aprovizionării, reziliența și suveranitatea digitală a Europei în domeniul tehnologiilor semiconductorilor, în conformitate cu obiectivele stabilite în Comunicarea referitoare la Actul european privind cipurile⁸⁰.

În iunie 2023, Comisia a aprobat o schemă spaniolă în valoare de 680 de milioane EUR, care a fost finanțată cu ajutorul MRR, pentru a implementa echipamente și infrastructură pentru rețele 5G autonome de înaltă performanță în zonele rurale insuficient deservite⁸¹.

În noiembrie 2023, Comisia a aprobat un ajutor în valoare de 172 de milioane EUR (inclusiv sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională) pentru instalarea în Portugalia a unor rețele fixe care asigură o viteză de descărcare de cel puțin 1 Gbps și o viteză de încărcare de 150 Mbps în condiții obișnuite de oră de vârf în zone în care rețelele nu furnizează o viteză de descărcare de cel puțin 100 Mbps în condiții obișnuite de oră de vârf⁸².

⁷⁸ Decizia (UE) 2022/2481 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de instituire a programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital.

⁷⁹ Cazul SA.102430 – Franța – *Proiectul Liberty – O nouă unitate de producție a semiconductorilor înființată de STMicroelectronics și GlobalFoundries*.

⁸⁰ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Actul european privind cipurile, COM(2022) 45 final.

⁸¹ Cazul SA.104933 – Spania – *Sprijin pentru echipamentele și infrastructura 5G*.

⁸² Cazul SA.105187 – Portugalia – *Implementarea rețelelor fixe de acces*.

PIIEC în domeniul microelectronicii și al tehnologiilor comunicațiilor

În iunie 2023, Comisia a aprobat un proiect important de interes european comun (PIIEC), care sprijină cercetarea, inovarea și prima implementare industrială a microelectronicii și a tehnologiilor comunicațiilor de-a lungul întregului lanț valoric (PIIEC ME/TC)⁸³. Paisprezece state membre⁸⁴ vor asigura finanțare publică în valoare de până la 8,1 miliarde EUR, care se preconizează că va debloca investiții private suplimentare în valoare de 13,7 miliarde EUR. În cadrul PIIEC, 56 de întreprinderi, inclusiv IMM-uri și întreprinderi nou-înființate, vor desfășura 68 de proiecte. Aceste proiecte fac parte din ecosistemul mai larg al *PIIEC ME/TC*, care implică peste 30 de participanți asociați, inclusiv universități, organizații de cercetare și întreprinderi situate în alte cinci state membre ale UE⁸⁵ și în Norvegia. *PIIEC ME/TC* permite transformarea digitală și verde prin (i) crearea unor soluții inovatoare în materie de microelectronică și comunicare și (ii) dezvoltarea unor sisteme electronice și metode de producție eficiente din punct de vedere energetic și care economisesc resurse. Proiectele vor contribui la progresul tehnologic al multor sectoare, inclusiv al comunicațiilor (5G și 6G), al conducerii autonome, al inteligenței artificiale și al informaticii cuantice. Acestea vor sprijini, de asemenea, întreprinderile care își desfășoară activitatea în domeniul producției și distribuției de energie și vor fi utilizate în tranziția lor verde. Primele produse sunt programate să fie introduse pe piață în 2025, proiectul în ansamblu fiind prevăzut a fi finalizat în 2032. Se preconizează că PIIEC ME/TC va crea aproximativ 8 700 de locuri de muncă directe și multe altele indirecte.

PIIEC în domeniul tehnologiilor de tip cloud și edge

În decembrie 2023, Comisia a aprobat un PIIEC pentru a sprijini cercetarea, dezvoltarea și prima implementare industrială a tehnologiilor avansate în domeniul cloud și edge computing în rândul mai multor furnizori din Europa (*PIIEC SIC*)⁸⁶. Șapte state membre⁸⁷ vor asigura finanțare publică în valoare de până la 1,2 miliarde EUR, care se preconizează că va debloca investiții private suplimentare în valoare de 1,4 miliarde EUR. În cadrul acestui PIIEC, 19 întreprinderi, inclusiv IMM-uri, vor desfășura 19 proiecte extrem de inovatoare. PIIEC SIC este primul PIIEC din domeniul cloud și edge computing. Acesta se referă la dezvoltarea primului ecosistem european de prelucrare a datelor interoperabil și accesibil în mod deschis, și anume tehnologia de tip cloud-to-edge continuum cu furnizori multipli.

4.2 Aplicarea politicii în domeniul concurenței a contribuit la tranziția verde

Politica în domeniul concurenței contribuie la obiectivele de mediu și la țintele climatice ale UE, de exemplu decarbonizarea economiei, trecerea în sectorul transporturilor de la combustibilii fosili la combustibilii alternativi și dezvoltarea de tehnologii curate. Aplicarea legislației în domeniul concurenței contribuie la Pactul verde european⁸⁸ prin menținerea unor piețe eficiente, echitabile și

⁸³ Cazurile SA.101202 (Austria), SA.101141 (Cehia), SA.101143 (Finlanda), SA.101193 (Franța), SA.101129 (Germania), SA.101210 (Grecia), SA.101151 (Irlanda), SA.101186 (Italia), SA.101201 (Malta), SA.101171 (Țările de Jos), SA.101175 (Polonia), SA.101192 (România), SA.101200 (Slovacia) și SA.101150 (Spania).

⁸⁴ Austria, Cehia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Malta, Țările de Jos, Polonia, România, Slovacia și Spania.

⁸⁵ Belgia, Ungaria, Letonia, Portugalia și Slovenia.

⁸⁶ Cazurile SA.102498 (Franța), SA.102517 (Germania), SA.102520 (Ungaria), SA.102519 (Italia), SA.102516 (Țările de Jos), SA.102527 (Polonia) și SA.102514 (Spania).

⁸⁷ Franța, Germania, Ungaria, Italia, Țările de Jos, Polonia și Spania.

⁸⁸ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Pactul verde european, COM(2019) 640 final.

inovatoare. De asemenea, protejează libera circulație a resurselor necesare pentru economia circulară și pentru obiectivele Pactului verde.

Aplicarea normelor antitrust a contribuit la tranziția verde

În 2023, Comisia a continuat să ia măsuri împotriva comportamentului anticoncurențial pe piață care ar putea împiedica tranziția verde.

În decembrie 2023, Comisia a amendat *Lantmännen ek för* și filiala sa *Lantmännen Biorefineries AB* (denumită anterior *Lantmännen Agroetanol AB*) cu o sumă totală de 47,7 milioane EUR pentru coluziune în vederea influențării mecanismului de formare a prețului etanolului în Europa⁸⁹. Atunci când se amestecă cu benzină, etanolul poate fi utilizat ca biocombustibil pentru motoare. Comisia a soluționat cazul cu un al doilea membru al cartelului în 2021 și și-a închis investigația împotriva celui alt membru suspectat al cartelului în 2023.

De asemenea, Comisia și-a continuat investigațiile cu privire la industria gazonului sintetic⁹⁰ și la o posibilă coluziune privind reciclarea vehiculelor de pasageri scoase din uz⁹¹ pentru a stabili dacă întreprinderile active în aceste sectoare au încălcat normele antitrust ale UE.

Controlul concentrărilor economice a contribuit la tranziția verde

În 2023, Comisia și-a menținut vigilența în ceea ce privește asigurarea respectării normelor privind controlul concentrărilor economice pe piețele esențiale pentru economia circulară și pentru atingerea obiectivelor de durabilitate. Comisia a depus eforturi pentru a menține concurența împotriva creșterii puterii de piață excesive, a riscurilor de blocare a pieței și a barierelor la intrarea pe piață. În acest sens, Comisia a luat în considerare în mod consecvent aspectele legate de durabilitate ale concentrărilor economice în sectoare precum sursele regenerabile de energie, infrastructura de reciclare, infrastructura de gaze și energie electrică și serviciile de electromobilitate.

În februarie 2023, Comisia a aprobat achiziționarea *MBCC* de către *Sika*, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții⁹². Investigația s-a axat pe impactul tranzacției asupra eforturilor industriei de a reduce emisiile de carbon generate de producția de beton. În special, amestecurile chimice inovatoare produse de părți pot contribui la reducerea la minimum a conținutului de materiale produse cu emisii ridicate de dioxid de carbon – cum ar fi cimentul – în amestecurile de beton. Tranzacția, astfel cum a fost notificată inițial, ar fi redus în mod substanțial concurența pe piețele de amestecuri chimice și de amestecuri de beton. Pentru a răspunde preocupărilor Comisiei, *Sika* s-a oferit să ceseze activitățile *MBCC* în materie de amestecuri chimice în SEE, Australia, Canada, Noua Zeelandă, Elveția, Regatul Unit și SUA. Cesionarea a eliminat suprapunerile orizontale dintre părți pe piețele

⁸⁹ Cazul AT.40054 – *Indici de referință pentru etanol*.

⁹⁰ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3133.

⁹¹ A se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1765.

⁹² Cazul M.10560 – *Sika / MBCC*.

amestecurilor chimice din SEE. Comisia a considerat că achizitorul acestei activități autonome ar fi în măsură să acționeze ca o forță concurențială viabilă pe termen lung.

În octombrie 2023, Comisia a aprobat proiectul de achiziție a ramurii „Ground Transportation” a întreprinderii Thales (GTS – *ground transportation business*) de către Hitachi Rail. Aprobarea este condiționată de respectarea deplină a angajamentelor prezentate de Hitachi Rail, cum ar fi vânzarea platformelor principale de semnalizare ale Hitachi Rail în Franța și în Germania pentru proiecte de interconectare, suprapunere și resemnalizare⁹³.

Controlul ajutoarelor de stat a contribuit la tranziția verde

În 2023, Comisia a aprobat o serie de măsuri de ajutor de stat menite să sprijine tranziția verde a UE, sprijinind, de exemplu, energia din surse regenerabile, decarbonizarea industrială și mobilitatea curată.

În ianuarie și decembrie 2023, Comisia a aprobat, în temeiul OACME⁹⁴, două scheme daneze de sprijinire a implementării tehnologiilor de captare și stocare a dioxidului de carbon^{95, 96} cu un buget combinat de 1,45 miliarde EUR. Măsurile contribuie la realizarea obiectivelor climatice ale Danemarcei și a Pactului verde, în special a obiectivului de realizare a neutralității climatice până în 2050.

În februarie 2023, Comisia a aprobat, în temeiul OACME, o măsură franceză în valoare de 2,08 miliarde EUR pentru sprijinirea generării de energie eoliană offshore⁹⁷. În aceeași lună, Comisia a aprobat, de asemenea, o schemă germană în valoare de 1,1 miliarde EUR pentru a sprijini operatorii de transport feroviar care utilizează tracțiunea electrică în contextul creșterii prețurilor energiei electrice⁹⁸. Măsura va contribui la asigurarea faptului că sectorul feroviar rămâne competitiv, menținând în același timp performanța de mediu a transportului feroviar electric, în conformitate cu obiectivele Strategiei Comisiei pentru o mobilitate durabilă și inteligentă⁹⁹ și ale Pactului verde european¹⁰⁰.

⁹³ Cazul M.10507 – *Hitachi Rail / Ground Transportation Systems business of Thales*.

⁹⁴ Comunicare a Comisiei: Orientări privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie, JO C 80, 18.2.2022, p. 1.

⁹⁵ Cazul SA.102777 – Danemarca – *Schemă de ajutoare de stat pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon*.

⁹⁶ Cazul SA.108284 – Danemarca – MRR – *Schemă de ajutoare de stat pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon*.

⁹⁷ Cazul SA.100269 – Franța – *Parc éolien flottant en mer dans une zone au large du sud de la Bretagne*.

⁹⁸ Cazul SA.105120 – Germania – *Sistemul electric de frânare pentru transportul feroviar – Limitarea temporară a costurilor creșterii prețurilor energiei electrice – operatori de transport feroviar*.

⁹⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – *Strategia pentru o mobilitate durabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului*, COM(2020) 789 final.

¹⁰⁰ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Pactul verde european, COM(2019) 640 final.

În mai 2023, Comisia a aprobat două scheme olandeze, cu un buget total de aproximativ 1,47 miliarde EUR, care vizează reducerea depunerilor de azot în zonele de conservare a naturii¹⁰¹.

În august 2023, Comisia a aprobat, în temeiul OACME, o schemă de ajutoare de stat în valoare de 350 de milioane EUR pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare de mare putere pentru vehiculele electrice de-a lungul autostrăzilor din Germania¹⁰².

În decembrie 2023, Comisia a aprobat, în cadrul OACME, o schemă italiană în valoare de 17,7 miliarde EUR¹⁰³ care sprijină construirea și exploatarea unui sistem centralizat de stocare a energiei electrice. Măsura va fi pusă în aplicare pe o perioadă de zece ani și va facilita integrarea surselor regenerabile de energie în sistemul italian de energie electrică, contribuind astfel la realizarea obiectivelor Pactului verde.

În 2023, Comisia a aprobat, atât în temeiul OACME, cât și în temeiul CTCT, o serie de măsuri de ajutor de stat cu o valoare totală a ajutorului de aproximativ 9 miliarde EUR în mai multe state membre (Spania, Polonia, Belgia, Franța, Germania și Cehia) pentru decarbonizarea proceselor de producție ale marilor contribuitori din sectorul industrial la emisiile de gaze cu efect de seră, în principal în sectorul siderurgic, dar și în alte sectoare mari consumatoare de energie¹⁰⁴.

În 2023, Comisia a aprobat opt scheme naționale în temeiul secțiunii 2.8 din CTCT, valoarea totală a ajutorului fiind de aproximativ 9 miliarde EUR. Aceste scheme naționale vizează accelerarea, în conformitate cu Planul industrial al Pactului verde, a investițiilor în sectoare strategice pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic (inclusiv baterii, panouri solare, turbine eoliene, pompe de căldură, electrolizoare și echipamente de captare și stocare a dioxidului de carbon) în Spania (2,5 miliarde EUR)¹⁰⁵, Ungaria (2,4 miliarde EUR)¹⁰⁶, Germania

¹⁰¹ Cazul SA.106555 – Țările de Jos – *Schema națională de închidere a unităților de creștere a animalelor în vederea reducerii emisiilor de azot* și cazul SA.106559 – Țările de Jos – *Schema națională de încetare a creșterii animalelor în zonele cu încărcare maximă pentru animale (LBV Plus)*.

¹⁰² Cazul SA.105414, Germania – *Schemă de ajutoare pentru infrastructura de încărcare de mare putere pentru vehiculele electrice de-a lungul autostrăzilor din Germania*.

¹⁰³ Cazul SA.104106 – Italia – *Sprijin pentru dezvoltarea unui sistem centralizat de stocare a energiei electrice în Italia*.

¹⁰⁴ Cazul SA.104904 – Spania – *ArcelorMittal Spania (Gijón)*, Cazul SA.105006 – Polonia – *Ajutor în temeiul MRR pentru LOTOS Green H2 Sp. z o.o.*, Cazul SA.104897 – Belgia – *Proiectul ArcelorMittal (Ghent)*, Cazul SA.104903 – Franța – *ArcelorMittal Franța*, Cazul SA.105244 – Germania – *Ajutor pentru ThyssenKrupp pentru proiectul tkH2Steel*, Cazul SA.104686 – Cehia – *CTCT: Fondul pentru modernizare – Programul ENERGETICS*.

¹⁰⁵ Cazul SA.107094, Spania – MRR – CTCT – *Linie de acțiune integrată privind lanțul valoric industrial – baterii*; Cazul SA.108653, Spania. MRR – CTCT – *Schemă pentru proiecte de echipamente necesare tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic*.

¹⁰⁶ Cazul SA.107689, Ungaria – CTCT – *Schemă pentru investiții accelerate în sectoare strategice în scopul realizării tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic*.

(3 miliarde EUR)¹⁰⁷, Slovacia (1 miliard EUR)¹⁰⁸, Italia (100 de milioane EUR)¹⁰⁹, Austria (60 de milioane EUR)¹¹⁰ și Belgia (50 de milioane EUR)¹¹¹.

4.3. Politica în domeniul concurenței a contribuit la o economie în serviciul cetățenilor

Contribuția politicii UE în domeniul concurenței la inovare și la echitatea plăților

În 2023, Comisia a continuat să monitorizeze aplicarea Regulamentului privind comisioanele interbancare (RCI)¹¹². În decembrie 2023 a fost finalizat un studiu privind noile evoluții de pe piețele plăților cu cardul, legat în principal de aplicarea RCI. În plus, în iunie 2023, Comisia a publicat o procedură deschisă de ofertare pentru un studiu privind concurența în domeniul serviciilor de plată online.

DG Concurență a contribuit, de asemenea, la activitatea Comisiei privind inițiativele de reglementare care fac parte din „O economie în serviciul cetățenilor”, aliniindu-le la principiile politicii în domeniul concurenței. Acest flux de lucru a inclus propuneri ale Comisiei privind moneda euro digitală, accesul la datele financiare (finanțarea deschisă) și plățile (servicii bancare deschise: revizuirea celei de a doua directive privind serviciile de plată).

Asigurarea respectării normelor antitrust în sectorul serviciilor financiare și al asigurărilor

În 2023, Comisia și-a continuat investigația cu privire la comportamentul Apple în legătură cu serviciile de plată pe dispozitive mobile. În comunicarea sa privind obiecțiunile emisă în 2022¹¹³, Comisia a constatat în mod provizoriu că *Apple* a restricționat concurența prin abuzul de poziție dominantă pe piața portofelelor mobile pe dispozitivele iOS, prin limitarea accesului la funcționalitatea de comunicare în câmp apropiat (*Near Field Communication* – NFC) la iPhone-uri pentru plățile în magazine, rezervând astfel accesul la Apple Pay.

În noiembrie 2023, Comisia a amendat membrii unui cartel privind tranzacționarea anumitor obligațiuni exprimate în euro¹¹⁴.

¹⁰⁷ Cazul SA.108068, Germania – CTCT – Ajutor pentru sprijinirea tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic.

¹⁰⁸ Cazul SA.109989, Slovacia – CTCT – Schemă de ajutoare de stat pentru acordarea de ajutoare extraordinare pentru investiții în sectoare strategice în scopul realizării tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic.

¹⁰⁹ Cazul SA.108953, Italia – CTCT – MRR – Schemă de ajutoare pentru investiții pentru producția de electrolizoare.

¹¹⁰ Cazul SA.109170, Austria – CTCT – Schemă pentru investiții accelerate în sectoare strategice în scopul realizării tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic.

¹¹¹ Cazul SA.109169, Belgia – MRR-CTCT: Decarbonizarea întreprinderilor valone – Creșterea investițiilor în lanțurile valorice legate de tranziția energetică.

¹¹² Regulamentul (UE) 2015/751 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind comisioanele interbancare pentru tranzacțiile de plată cu cardul, JO L 123, 19.5.2015, p. 1.

¹¹³ Cazul AT.40452 – *Plăți pe dispozitive mobile*, a se vedea: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2764.

¹¹⁴ Cazul AT.40512 – *Obligațiuni exprimate în euro (Euro-denominated bonds – EDB)*.

În sectorul serviciilor de asigurări de sănătate de călătorie, Comisia a investigat o presupusă încălcare a legislației în materie de concurență de către Cehia. Legislația adoptată de Cehia care conferă unei întreprinderi publice dreptul exclusiv de a opera pe piața cehă a serviciilor de asigurări de sănătate de călătorie pentru străini ar putea constitui o încălcare a articolului 102 din TFUE coroborat cu articolul 106 din TFUE. Dreptul exclusiv acordat de stat excludea furnizorii de asigurări concurenți. Investigația desfășurată de DG Concurență a fost coordonată îndeaproape cu investigația desfășurată în paralel de DG Stabilitate Financiară, Servicii Financiare și Uniunea Piețelor de Capital (DG FISMA). În iulie 2023, Comisia a adresat Cehiei o scrisoare de punere în întârziere, concluzionând că legislația cehă a încălcat articolul 56 din TFUE și Directiva Solvabilitate II¹¹⁵. În urma intervenției Comisiei, Cehia a modificat legislația prin eliminarea dreptului exclusiv al întreprinderii de stat.

În domeniul asigurărilor auto, în urma adoptării, în 2022, a unei decizii a Comisiei privind condițiile de acces la un sistem de partajare a datelor administrat de *Insurance Ireland* Comisia a continuat să monitorizeze respectarea de către Insurance Ireland a angajamentelor obligatorii asumate de societate¹¹⁶. În urma angajamentelor, noilor societăți li s-a acordat acces la Insurance Ireland și la sistemul de partajare a datelor. Angajamentele continuă să se aplice până în 2032.

Asigurarea respectării normelor privind concentrările economice în sectorul serviciilor financiare

În 2023, Comisia a analizat concentrările economice la nivelul diverselor piețe de servicii financiare, inclusiv servicii bancare, de asigurări, de plată și alte servicii financiare specializate.

La 25 mai 2023, Comisia Europeană a aprobat necondiționat concentrarea economică între Credit Suisse și UBS¹¹⁷. Potrivit constatărilor Comisiei, concentrarea economică nu ar reduce în mod semnificativ concurența pe piețele în care activitățile părților se suprapun în cadrul UE. Din cauza dificultăților financiare cu care se confruntă Credit Suisse, Comisia a decis să acorde societăților care fac obiectul concentrării economice o derogare de la clauza de *standstill* și a permis UBS să pună în aplicare anumite măsuri, inclusiv închiderea tranzacției.

În 2023, Comisia a continuat să monitorizeze concentrările economice din sectorul serviciilor financiare pentru a identifica tranzacțiile care ar putea justifica trimiterea către Comisie în temeiul articolului 22 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (Regulamentul UE privind concentrările economice)¹¹⁸. În august 2023, Comisia a acceptat cereri din partea a trei state membre și a unei țări AELS de a evalua proiectul de achiziție a activităților de tranzacționare și compensare a energiei electrice la nivel european ale Nasdaq de către European Energy Exchange AG. Potrivit Comisiei, concentrarea propusă îndeplinea criteriile referitoare la trimitere în temeiul articolului 22 din Regulamentul UE privind concentrările economice. În special, tranzacția a adus laolaltă singurii

¹¹⁵ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (reformare) JO L 335, 17.12.2009, p. 1.

¹¹⁶ Cazul AT.40511 – *Insurance Ireland* – Baza de date cu creanțe de asigurare și condițiile de acces.

¹¹⁷ Cazul M.11111 – *UBS / Credit Suisse*.

¹¹⁸ Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [Regulamentul (CE) privind concentrările economice], JO L 24, 29.1.2004, p. 1.

doi furnizori de servicii care facilitează tranzacționarea la bursă și compensarea ulterioară a contractelor nordice de energie electrică. Investigația Comisiei este în curs¹¹⁹.

Asigurarea respectării normelor privind ajutoarele de stat în sectorul serviciilor financiare

În noiembrie 2023, Comisia a aprobat o modificare a măsurilor de sprijin aprobate în 2022 în sprijinul rezoluției Getin Noble Bank, una dintre cele mai mari zece bănci poloneze. Măsura de sprijin modificată a facilitat vânzarea unei bănci-punte înființate în cadrul procesului de rezoluție. Măsurile au vizat, de asemenea, maximizarea valorii de recuperare pentru Fondul polonez de rezoluție prin desprinderea din bancă a unui portofoliu de active depreciate¹²⁰.

În plus, Comisia a prelungit anumite scheme existente prin care statele membre pot subvenționa restructurarea sau ieșirea ordonată de pe piață a băncilor aflate în dificultate. În ceea ce privește Polonia, Comisia a autorizat prelungirea atât a schemei de lichidare a cooperativelor de credit (în vigoare din februarie 2014)¹²¹, cât și a schemei de rezoluție a băncilor cooperatiste și a băncilor comerciale mici (în vigoare din decembrie 2016)¹²². În ceea ce privește Irlanda, Comisia a autorizat două prelungiri ale regimului de restructurare a cooperativelor de credit (în vigoare din octombrie 2014)¹²³ și prelungirea schemei de lichidare ordonată a cooperativelor de credit (în vigoare din decembrie 2011)¹²⁴. În ceea ce privește Danemarca, Comisia a aprobat a doua reintroducere a schemei de lichidare pentru băncile mici¹²⁵.

În noiembrie 2023, Comisia a aprobat reintroducerea Hercules, un program de protecție a activelor în Grecia¹²⁶. Programul reintrodus va fi instituit până la sfârșitul anului 2024 și va ajuta băncile să securitizeze și să scoată creditele neperformante în afara bilanțurilor lor.

La 21 septembrie 2023, Comisia a adoptat o nouă decizie privind măsurile anterioare ale FITD (schema de garantare a depozitelor) pentru a sprijini Banca Tercas¹²⁷. Această nouă decizie a urmat anulării de către Curtea de Justiție¹²⁸ a deciziei Comisiei din 2015¹²⁹. În noua sa decizie, Comisia a

¹¹⁹ Cazul M.11241 – *EEX / NASDAQ POWER*.

¹²⁰ Cazul SA.109418, *Polonia – Modificarea ajutorului pentru lichidare acordat Getin Noble S.A. în rezoluție (SA.100687)*.

¹²¹ Cazul SA.108852 – *Polonia – A treisprezecea prelungire a schemei de lichidare ordonată a cooperativelor de credit*.

¹²² Cazul SA.108989 – *Polonia – A opta prelungire a schemei de rezoluție pentru băncile cooperatiste și băncile comerciale mici și modificarea angajamentelor prezentate*.

¹²³ Cazul SA.106983 – *Irlanda – A 17-a prelungire a schemei de restructurare și de stabilizare a sectorului cooperativelor de credit*; Cazul SA.109639 – *Irlanda – A 18-a prelungire a schemei de restructurare și de stabilizare a sectorului cooperativelor de credit*.

¹²⁴ Cazul SA.107306 – *Irlanda – A 19-a prelungire a schemei de rezoluție a cooperativelor de credit 2023-2024*.

¹²⁵ Cazul SA.106526 – *Danemarca – Prelungirea celei de a doua reintroducere a schemei de lichidare pentru băncile mici*.

¹²⁶ Cazul SA.109365 – *Grecia – Reintroducerea programului Hercules*.

¹²⁷ Cazul SA.39451 – *Italia – Banca Tercas*.

¹²⁸ Hotărârea Curții de Justiție din 2.3.2021 în cauza C-425/19 P, *Comisia Europeană/Republica Italiană și alții*, EU:C:2021:154.

¹²⁹ Cazul SA.39451 – *Italia – Banca Tercas*.

concluzionat că sprijinul acordat de FITD în favoarea Banca Tercas nu era imputabil Italiei și, prin urmare, nu constituia un ajutor de stat ilegal.

Ajutoare de stat în domeniul asigurărilor

În februarie 2023, Comisia a aprobat un fond de stat francez în valoare de 1,5 miliarde EUR, creat pentru a proteja călătorii în cazul în care operatorii de turism intră în insolvență¹³⁰. Fondul va asigura protecția adecvată a consumatorilor, în pofida unei acoperiri insuficiente a asigurărilor oferite uneori de furnizorii privați de asigurări, ca urmare a impactului grav al pandemiei de COVID-19 asupra sectorului turismului.

Ajutoare de stat în cadrul garanțiilor publice

În 2023, Comisia a adoptat două decizii privind Slovacia¹³¹ și Danemarca¹³² în temeiul Comunicării privind garanțiile¹³³. În cadrul deciziilor, Comisia a aprobat metodologiile utilizate pentru a stabili primele de garanție conforme cu condițiile pieței. Aceste prime servesc drept referință la calcularea elementului de ajutor de stat inclus în garanțiile publice.

5. Noi instrumente complementare ale pieței unice au devenit operaționale

5.1. Regulamentul privind piețele digitale

Regulamentul privind piețele digitale (DMA)¹³⁴ este un act legislativ privind piața internă care armonizează obligațiile așa-numiților controlori de acces în întreaga UE. Acesta a devenit pe deplin aplicabil în mai 2023. Regulamentul privind piețele digitale urmărește să intensifice caracterul contestabil al sectorului digital și să pună capăt practicilor neloiale ale întreprinderilor care acționează în calitate de „controlori de acces” în economia platformelor online. Un controlor de acces poate acționa ca un factor privat de reglementare *de facto*, acționând ca punct de acces între utilizatorii comerciali și utilizatorii finali, permițându-i să se angajeze într-un comportament inechitabil și să submineze contestabilitatea pieței.

Atunci când o platformă digitală online respectă pragurile și îndeplinește criteriile stabilite în Regulamentul privind piețele digitale, aceasta trebuie să fie notificată Comisiei pentru a fi desemnată drept controlor de acces¹³⁵. Întreprinderile desemnate în mod oficial drept controlori de acces trebuie

¹³⁰ SA.104022 – Franța – *Fondul de garantare de stat pentru operatorii de turism*.

¹³¹ Cazul SA.109147 – Slovacia – *Calcularea elementelor de ajutor în furnizarea de garanții IMM-urilor*.

¹³² Cazul SA.109413 – Danemarca – *Prelungirea și modificarea metodei de calcul pentru schema daneză de garanții (SA.60070)*.

¹³³ Comunicare a Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, JO C 155, 20.6.2008, p. 10.

¹³⁴ Regulamentul (UE) 2022/1925 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2022 privind piețe contestabile și echitabile în sectorul digital și de modificare a Directivelor (UE) 2019/1937 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind piețele digitale), JO L 265, 12.10.2022, p. 1.

¹³⁵ În temeiul Regulamentului privind piețele digitale se consideră că platforma digitală online are un impact semnificativ asupra pieței unice dacă sunt îndeplinite următoarele criterii cumulative: (1) presupusul controlor de acces trebuie să genereze o cifră de afaceri la nivelul UE de cel puțin 7,5 miliarde EUR, să aibă o capitalizare

să respecte un set de obligații prevăzute în regulament¹³⁶. În aprilie 2023, Comisia a adoptat norme de punere în aplicare care stabilesc modul în care se vor desfășura anumite proceduri în temeiul Regulamentului privind piețele digitale¹³⁷.

În septembrie 2023, Comisia a desemnat șase întreprinderi care să îndeplinească rolul de controlor de acces: *Alphabet*¹³⁸, *Amazon*¹³⁹, *Apple*¹⁴⁰, *ByteDance*¹⁴¹, *Meta*¹⁴² și *Microsoft*¹⁴³. În total, au fost desemnate 22 de servicii de platformă esențiale furnizate de acești controlori de acces¹⁴⁴. În ceea ce privește trei servicii de platformă esențiale (Gmail, Outlook.com și Samsung Internet Browser), Comisia a concluzionat că, deși ating pragurile cantitative în temeiul DMA pentru a se califica drept controlori de acces, Alphabet, Microsoft și Samsung au furnizat argumente suficient de întemeiate care să arate că aceste servicii nu se califică drept puncte de acces pentru serviciile lor de platformă esențiale respective.

bursieră medie care depășește 75 de miliarde EUR și să furnizeze aceleași servicii de platformă esențiale în cel puțin trei state membre; (2) presupusul controlor de acces operează un serviciu de platformă care funcționează ca punct de acces pentru ca utilizatorii comerciali să ajungă la utilizatorii finali, având cel puțin 45 de milioane de utilizatori finali activi lunar și cel puțin 10 000 de utilizatori comerciali activi pe an; (3) presupusul controlor de acces trebuie să beneficieze de o poziție solidă și durabilă pe piață în ultimele trei exerciții financiare.

¹³⁶ De exemplu, întreprinderile desemnate drept controlori de acces în temeiul Regulamentului privind piețele digitale trebuie să permită terților să funcționeze în interacțiune cu serviciile proprii ale controlorului de acces în anumite situații specifice; să permită utilizatorilor lor comerciali să acceseze datele pe care le generează atunci când operează platforma; să pună la dispoziția agențiilor de publicitate ale platformelor instrumentele și informațiile necesare pentru verificarea comunicărilor cu caracter publicitar găzduite de controlorul de acces; să ofere posibilitatea utilizatorilor comerciali de a-și promova oferta și de a încheia contracte cu clienții în afara platformei controlorului de acces. Controlorilor de acces desemnați li se interzice, de exemplu, să aplice un tratament mai favorabil pentru propriile produse și servicii în ceea ce privește ierarhizarea decât pentru produsele și serviciile similare sau produsele oferite de terți; aceștia nu mai pot împiedica consumatorii să se conecteze la întreprinderi din afara platformelor sale; de asemenea, nu îi pot împiedica pe utilizatori să dezinstaleze orice software sau aplicație preinstalată sau să urmărească utilizatorii finali din afara serviciului de platformă esențial în scopul publicității direcționate fără consimțământ.

¹³⁷ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/814 al Comisiei din 14 aprilie 2023 privind modalitățile detaliate de desfășurare a anumitor proceduri de către Comisie în temeiul Regulamentului (UE) 2022/1925 al Parlamentului European și al Consiliului, JO L 102, 17.4.2023, p. 6.

¹³⁸ Cazul DMA.100011 – *Alphabet – OIS Verticals*; Cazul DMA.100002 – *Alphabet – OIS AppStores*; Cazul DMA.100004 – *Alphabet – Motoare de căutare online*; Cazul DMA.100005 – *Alphabet – Partajare materiale video*; Cazul DMA.100006 – *Alphabet – Servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere*; Cazul DMA.100009 – *Alphabet – Sisteme de operare*; Cazul DMA.100008 – *Alphabet – Browsere web*; Cazul DMA.100010 – *Alphabet – Servicii de publicitate online*.

¹³⁹ Cazul DMA.100018 – *Amazon – Servicii de intermediere online – piețe*; Cazul DMA.100016 – *Amazon, Servicii de publicitate online*.

¹⁴⁰ Cazul DMA.100013 – *Apple – Servicii de intermediere online – magazine de aplicații*; Cazul DMA.100025 – *Apple – sisteme de operare*; Cazul DMA.100027 – *Apple – browsere web*.

¹⁴¹ Cazul DMA.100040 – *ByteDance – Servicii de rețele de socializare online*.

¹⁴² Cazul DMA.100020 – *Meta – Servicii de rețele de socializare online*; Cazul DMA.100024 – *Meta – Servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere*; Cazul DMA.100035 – *Meta – Servicii de publicitate online*; Cazul DMA.100044 – *Meta – Servicii de intermediere online – Marketplace*.

¹⁴³ Cazul DMA.100017 – *Microsoft – Servicii de rețele de socializare online*; Cazul DMA.100023 – *Microsoft – Servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere*; Cazul DMA.100026 – *Microsoft – Sisteme de operare*.

¹⁴⁴ Versiunile neconfidențiale ale deciziilor Comisiei sunt publicate pe pagina DMA a Comisiei, a se vedea: <https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/gatekeepers>.

În paralel cu aceste desemnări, Comisia a deschis în septembrie 2023 patru investigații de piață pentru a evalua în continuare observațiile Microsoft și Apple, susținând că, în pofida atingerii pragurilor, unele dintre serviciile lor de platformă esențiale nu se califică drept puncte de acces. În cazul Microsoft, aceste platforme sunt Bing, Edge și Microsoft Advertising, iar în cazul Apple este iMessage. Scopul acestor investigații este de a stabili dacă Microsoft și Apple ar trebui desemnate drept controlori de acces în ceea ce privește serviciile în cauză. Scopul acestor investigații este de a stabili dacă serviciile în cauză ar trebui desemnate drept controlori de acces. Investigațiile ar trebui finalizate până în februarie 2024. În plus, Comisia a deschis o investigație de piață pentru a evalua în continuare dacă Apple ar trebui desemnată drept controlor de acces în ceea ce privește sistemul său de operare iPadOS, în pofida faptului că nu a atins pragurile. Această investigație ar trebui finalizată până în septembrie 2024.

În urma desemnării lor, controlorii de acces trebuie să se conformeze până în martie 2024 listei complete a lucrurilor care trebuie și care nu trebuie făcute în temeiul Regulamentului privind piețele digitale. Cu toate acestea, unele dintre obligații au început să se aplice din momentul desemnării, de exemplu obligația de a informa Comisia cu privire la achizițiile preconizate. Până în martie 2024, controlorii de acces trebuie să prezinte rapoarte detaliate de conformitate care să prezinte modul în care respectă obligațiile prevăzute în Regulamentul privind piețele digitale. Pentru a aborda potențialele încălcări ale obligațiilor, Comisia poate impune amenzi de până la 10 % din cifra de afaceri la nivel mondial a întreprinderii. În plus, în cazul unei încălcări sistematice, acestor întreprinderi li se pot impune amenzi mai mari și măsuri corective comportamentale sau structurale proporționale.

În noiembrie 2023, trei controlori de acces au contestat desemnările lor în temeiul Regulamentului privind piețele digitale. ByteDance a formulat recurs la Tribunal împotriva deciziei Comisiei de a o desemna drept controlor de acces în legătură cu serviciul său de rețele de socializare online TikTok¹⁴⁵. Societatea susține că platforma TikTok nu acționează ca un punct de acces, ci este mai degrabă un concurent în spațiul digital. De asemenea, ByteDance a solicitat Tribunalului instituirea de măsuri provizorii în decembrie 2023. Apple a formulat recurs la Tribunal, susținând că, în ceea ce privește serviciul său de intermediere online App Store¹⁴⁶, Comisia nu ar fi trebuit să o desemneze drept controlor de acces. Apple a formulat recurs și împotriva deciziei Comisiei de a deschide o investigație de piață cu privire la iMessage¹⁴⁷. În sfârșit, Meta a formulat recurs la Tribunal, solicitând clarificări cu privire la desemnarea sa în ceea ce privește Messenger și Marketplace¹⁴⁸.

Comisia (cu DG COMP și DG CNECT în frunte) este autoritatea centrală de asigurare a respectării DMA, dar lucrează în strânsă cooperare cu autoritățile naționale de concurență din cadrul Rețelei europene în domeniul concurenței (REC), în conformitate cu articolele 37 și 38 din Regulamentul privind piețele digitale. Normele prevăzute în DMA nu aduc atingere aplicării normelor UE în

¹⁴⁵ Cauza T-1077/23 – Bytedance/Comisia.

¹⁴⁶ Cauza T-1080/23 – Apple/Comisia – Desemnarea deținătorului și clasificarea iMessage.

¹⁴⁷ Cauza T-1079/23 – Apple/Comisia – Investigația de piață iMessage.

¹⁴⁸ Cauza T-1078/23 – Meta Platforms/Comisia.

materie de concurență și a normelor naționale în materie de concurență referitoare la comportamentul unilateral.

5.2. Regulamentul privind subvențiile străine

Regulamentul privind subvențiile străine care denaturează piața internă (FSR)¹⁴⁹ elimină o lacună în materie de reglementare, făcând posibilă abordarea subvențiilor străine care denaturează concurența pe piața unică. În timp ce ajutoarele de stat acordate de statele membre ale UE fac obiectul normelor UE privind ajutoarele de stat, subvențiile acordate de țări din afara UE întreprinderilor individuale active pe piața unică a UE nu au fost examinate înainte de intrarea în vigoare a FSR. FSR a intrat în vigoare în ianuarie 2023, a început să se aplice în iulie 2023, iar obligația de notificare¹⁵⁰ se aplică din octombrie 2023. În iulie 2023, Comisia a adoptat Regulamentul de punere în aplicare a FSR¹⁵¹. Comisia este acum în măsură să investigheze și să corecteze, după caz, efectele de denaturare cauzate de sprijinul din partea unui stat străin. Aceasta include competența de a deschide investigații din proprie inițiativă în cazul în care există indicii că o subvenție străină denaturează piața unică a UE.

O concentrare economică notificată nu poate fi finalizată, iar un contract de achiziții publice nu poate fi atribuit unui ofertant atâta vreme cât face obiectul unei investigații a Comisiei. În cazul în care această obligație nu este respectată, Comisia poate impune amenzi de până la 10 % din cifra de afaceri anuală a întreprinderii. Comisia poate, de asemenea, să interzică finalizarea unei concentrări economice care a beneficiat de subvenții sau atribuirea unui contract de achiziții publice unui ofertant care a primit subvenții.

După ce a început să se aplice în iulie 2023, Comisia a primit observații din partea întreprinderilor cu privire la aplicarea FSR. De la 12 octombrie 2023, data la care obligația de notificare a intrat în vigoare, DG Concurență a început discuțiile prealabile notificării în 41 de cazuri și a primit 11 notificări privind concentrările economice în temeiul FSR¹⁵².

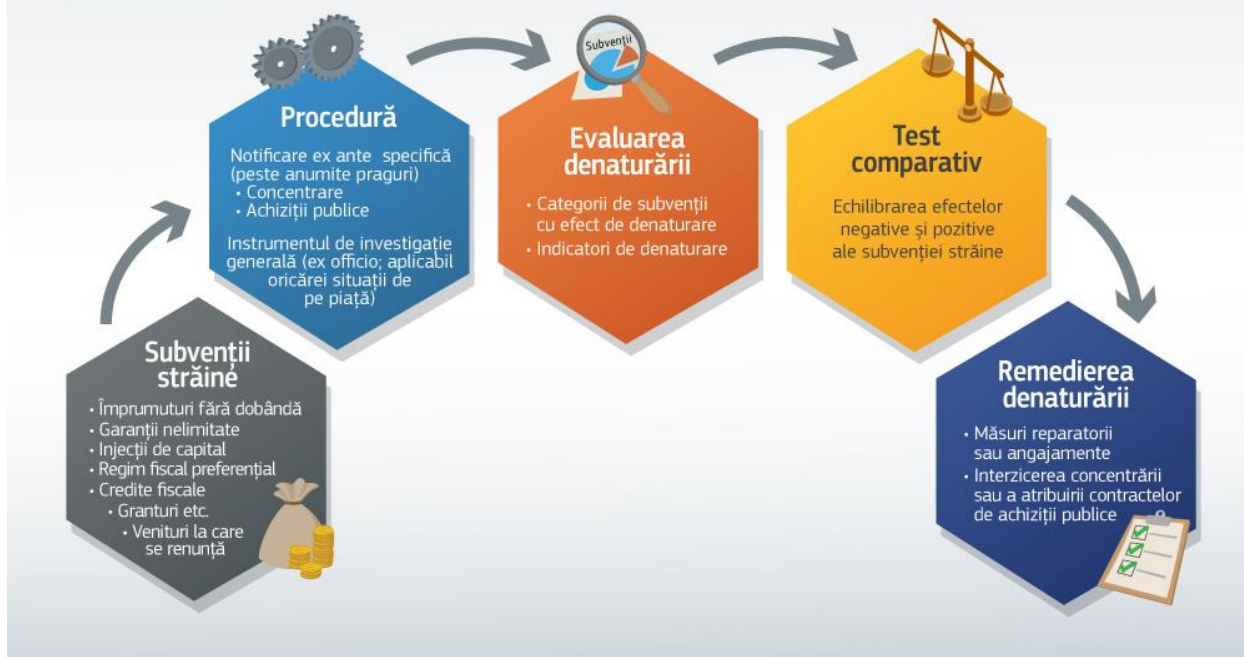
¹⁴⁹ Regulamentul (UE) 2022/2560 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 privind subvențiile străine care denaturează piața internă, JO L 330, 23.12.2022, p. 1.

¹⁵⁰ În conformitate cu FSR, concentrările trebuie notificate în cazul în care întreprinderea achiziționată, una dintre părțile care participă la concentrare sau întreprinderea comună este stabilită în UE și realizează o cifră de afaceri, la nivelul UE, de cel puțin 500 de milioane EUR, iar părților la tranzacție li s-au acordat contribuții financiare străine cumulate de cel puțin 50 de milioane EUR în ultimii trei ani. Procedurile de achiziții publice trebuie notificate Comisiei, în cazul în care valoarea estimată a contractului este de cel puțin 250 de milioane EUR, iar oferta în cauză implică contribuții financiare străine cumulate de cel puțin 4 milioane EUR pe țară terță în ultimii trei ani.

¹⁵¹ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1441 al Comisiei din 10 iulie 2023 privind modalitățile detaliate de desfășurare a procedurilor de către Comisie în temeiul Regulamentului (UE) 2022/2560 al Parlamentului European și al Consiliului privind subvențiile străine care denaturează piața internă, JO L 177, 12.7.2023, p. 1. Regulamentul de punere în aplicare acoperă aspecte procedurale și conține formulare de notificare pentru operațiunile de fuziune care implică contribuții financiare străine și pentru contribuțiile financiare străine în cadrul procedurilor de achiziții publice.

¹⁵² În ceea ce privește aplicarea Regulamentului privind subvențiile străine în raport cu contribuțiile financiare străine la procedurile de achiziții publice, a se vedea: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/foreign-subsidies-regulation_en.

Regulamentul privind subvențiile străine

Sursa: Comisia Europeană.

6. Impactul politicii privind ajutoarele de stat asupra integrității pieței unice și asupra competitivității UE la nivel mondial

- Modelul european se bazează pe o economie socială de piață puternică, ce oferă prosperitate economică favorabilă incluziunii, bazată pe creștere durabilă, concurență loială, comerț deschis și securitate economică. Piața unică se află în centrul competitivității UE, iar Comisia se angajează să asigure condiții de concurență echitabile pe piața unică și la nivel mondial.
- În acest context, normele privind ajutoarele de stat au fost supuse unui proces de revizuire aprofundată în cadrul acestui mandat, pentru a se asigura că sunt adecvate pentru tranziția verde și digitală și contribuie la o economie a UE competitivă și rezilientă. Normele au fost actualizate, după caz, și oferă statelor membre instrumente eficace pentru a răspunde nevoilor de investiții publice pentru priorități-cheie, cum ar fi protecția mediului și decarbonizarea, coeziunea regională, inovarea revoluționară, precum și pentru capacitatea de producție în sectoarele strategice, în special pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic. Cele mai recente date disponibile arată că, în 2022, statele membre au plătit ajutoare de stat în valoare de 112 miliarde EUR (care nu sunt legate de criză), ceea ce reprezintă 0,7 % din PIB-ul UE.
- Crizele fără precedent declanșate de pandemia de COVID-19, precum și invadarea Ucrainei de către Rusia au determinat Comisia să utilizeze flexibilitatea deplină a setului de instrumente privind ajutoarele de stat, în special prin intermediul unor norme specifice și temporare, pentru a permite statelor membre să limiteze impactul crizelor asupra economiei UE, instituind în același timp garanții pentru a proteja piața unică.
- Datele și analiza punerii efective în aplicare a cadrului temporar COVID-19 (care este eliminat complet) au arătat că ajutoarele de stat acordate de fiecare stat membru au fost semnificativ mai mici decât sumele aprobate (aproximativ 30 %) și au corespuns în mare măsură pagubelor economice suferite de statul membru în timpul crizei în ceea ce privește scăderea PIB-ului.
- Cele mai recente date disponibile arată că statele membre au acordat ajutoare în situații de criză în valoare de 141 miliarde EUR în 2022 și în prima jumătate a anului 2023, ceea ce reprezintă 0,6 % din PIB-ul UE în perioada respectivă, pentru a limita impactul economic al invadării Ucrainei de către Rusia. Datele disponibile în prezent arată că statele membre au acordat mai puțin de 20 % din sumele aprobate. Există diferențe în ceea ce privește cheltuielile între statele membre, ceea ce, în parte, reflectă probabil o capacitate bugetară variabilă, dar acestea pot fi explicate parțial și prin diferențele în ceea ce privește impactul crizei energetice și dimensiunea economiilor.
- În cele din urmă, punctul 86 din Cadrul temporar de criză și de tranziție (CTCT) reprezintă o completare utilă la setul de instrumente, pentru a accelera tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic și pentru a aborda riscurile ca noile investiții în sectoare strategice pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic să fie deturnate în afara UE în favoarea țărilor terțe din cauza subvențiilor. Această dispoziție permite acordarea unor ajutoare individuale până la valoarea subvenției pe care beneficiarul ar putea să o primească pentru o investiție echivalentă într-o jurisdicție dintr-o țară terță din afara SEE sau suma necesară pentru a stimula întreprinderea să localizeze investiția în SEE (așa-numitul „deficit de finanțare”), luându-se în considerare valoarea cea mai mică.
- Comisia depune în permanență eforturi pentru a se asigura că normele privind ajutoarele de stat rămân adecvate scopului și pentru a monitoriza punerea în aplicare a măsurilor de ajutor, cu

scopul de a permite un sprijin public bine direcționat pentru prioritățile UE și competitivitatea pe termen lung, precum și măsuri temporare de abordare a crizelor, limitând în același timp denaturările nejustificate ale concurenței pe piața unică.

Pentru a proteja echitatea și buna funcționare a pieței unice, TFUE interzice în general ajutoarele de stat acordate de statele membre care denaturează sau amenință să denatureze concurența. Controlul ajutoarelor de stat asigură concurența între întreprinderi mai degrabă cu privire la fond decât pe baza nivelului sprijinului guvernamental, evitându-se astfel cursa subvențiilor și favorizarea întreprinderilor din statele membre care dețin mai multe resurse financiare. În același timp, în anumite circumstanțe, pot fi necesare intervenții guvernamentale pentru o economie funcțională și echitabilă. Prin urmare, TFUE oferă suficiente oportunități pentru ca ajutoarele de stat să sprijine obiectivele de politică, dacă acest lucru este necesar, proporțional și adecvat pentru atingerea acestor obiective, fără a denatura în mod nejustificat concurența pe piața unică. Concentrându-se pe ajutoarele legitime și eficiente și evitând supracompensarea, controlul ajutoarelor de stat maximizează, de asemenea, utilitatea resurselor publice limitate.

În octombrie 2023, Consiliul European a readus în discuție invitația adresată Comisiei de a prezenta un raport Consiliului cu privire la impactul actualei politici privind ajutoarele de stat asupra integrității pieței unice, precum și asupra competitivității UE la nivel mondial. În fapt, atunci când se evaluează impactul politicii privind ajutoarele de stat, este esențial să se ia în considerare dubla provocare cu care se confruntă din perspectivă internă și externă. Controlul ajutoarelor de stat trebuie să își îndeplinească mandatul de a evita denaturarea nejustificată a concurenței în cadrul pieței unice, permițând în același timp economiei UE să rămână în avangarda inovării și să conducă dubla tranziție în actualul climat geopolitic dificil.

Comisia colectează în mod regulat și continuu date privind punerea în aplicare a măsurilor de ajutor de stat de către statele membre pentru a monitoriza impactul acestora:

- În primul rând, Comisia elaborează un **„tablou de bord anual privind ajutoarele de stat”** pe baza datelor prezentate de statele membre¹⁵³ cu privire la cheltuielile lor (și anume sumele plătite) în cadrul măsurilor de ajutor aprobate, inclusiv o cuantificare a elementului de ajutor al cheltuielilor, și anume avantajul acordat de ajutor¹⁵⁴. Cele mai recente date vizează anul 2022.
- În al doilea rând, având în vedere cuantumul semnificative ale ajutoarelor plătite în contextul crizelor recente, și anume în contextul pandemiei de COVID-19 și ca răspuns la agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, Comisia a lansat, în mod excepțional, **sondaje periodice pentru a colecta informații în timp util cu privire la ajutoarele acordate**

¹⁵³ Informațiile se bazează pe raportarea anuală efectuată de statele membre în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei. Exactitatea datelor rămâne responsabilitatea statelor membre.

¹⁵⁴ Elementul de ajutor depinde de forma ajutorului. În cazul granturilor, avantajul transferat beneficiarului corespunde în mod normal cheltuielilor bugetare. În cazul altor instrumente de ajutor, avantajul pentru beneficiar și costul suportat de guvern pot fi diferite. De exemplu, în cazul garanțiilor, beneficiarul evită riscul asociat garantării, întrucât acesta este suportat de stat. În mod normal, suportarea unui astfel de risc de către stat ar trebui să fie compensată printr-o primă corespunzătoare. În cazul în care statul renunță integral sau parțial la o astfel de primă, aceasta reprezintă elementul de ajutor.

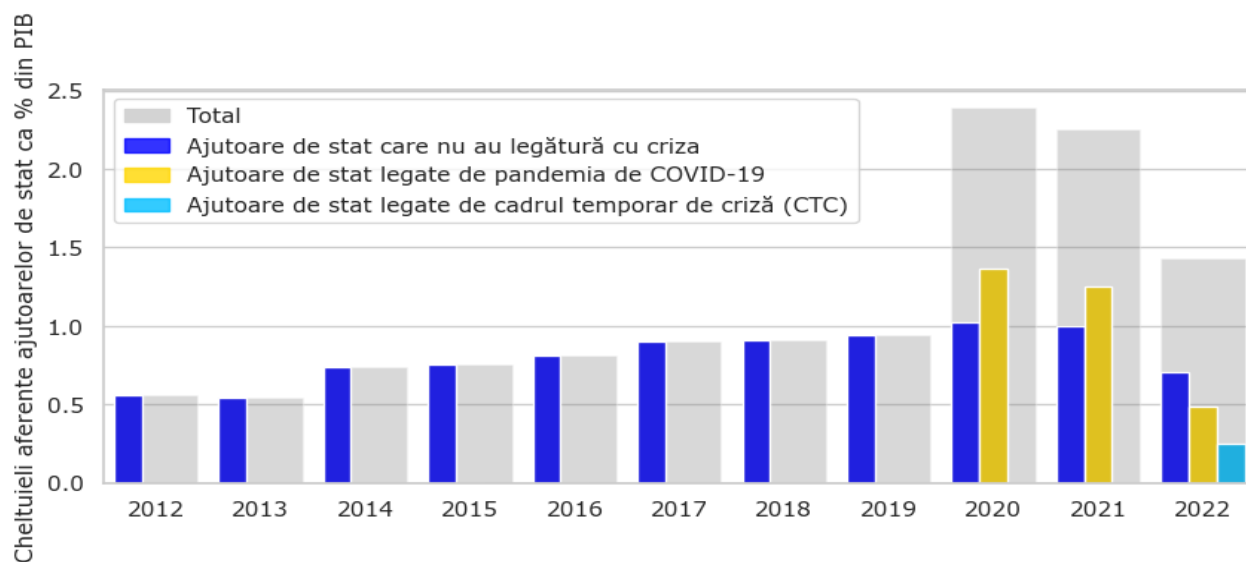
efectiv (și anume sumele pentru care întreprinderile au primit un drept legal la plată, în condițiile în care plățile pot avea loc în timp) de către statele membre în temeiul măsurilor de criză aprobate. Cel mai recent sondaj acoperă perioada 2022-sfârșitul lunii iunie 2023. În timp ce, în contextul raportării anuale, statele membre au, de asemenea, obligația de a furniza o cuantificare a elementelor de ajutor, ca răspuns la aceste sondaje de criză, statele membre raportează cu privire la valorile nominale ale ajutoarelor acordate, pentru a simplifica colectarea datelor și pentru a reduce sarcina administrativă.

6.1 Imagine de ansamblu a plăților ajutoarelor de stat pentru ajutoare de criză și ajutoare care nu sunt legate de criză în 2022

Potrivit celor mai recente rapoarte anuale ale statelor membre, în 2022, cele 27 de state membre au plătit 227,98 miliarde EUR, reprezentând 1,43 % din PIB-ul lor din 2022, reprezentând ajutoare de stat atât pentru măsuri care nu sunt legate de criză, cât și pentru măsuri de criză (acestea din urmă bazându-se în principal pe cadrul temporar de criză ca răspuns la agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei).

Cheltuielile totale sunt reduse în mod semnificativ în comparație cu anul precedent (o reducere de aproximativ 35 % atunci când se ajustează în funcție de inflație). În primul rând, reducerea a fost determinată în principal de reducerea cheltuielilor totale pentru măsurile legate de COVID-19, având în vedere eliminarea treptată a cadrului temporar privind pandemia de COVID-19 până la sfârșitul lunii iunie 2022. Valoarea reducerii măsurilor legate de COVID-19 s-a ridicat la 76,66 miliarde EUR (aproximativ -60 % în comparație cu anul precedent, ajustarea în funcție de inflație), reprezentând 0,48 % din PIB-ul UE-27. În al doilea rând, ajutoarele pentru obiective care nu sunt legate de criză au scăzut, de asemenea, în mod semnificativ, cu aproximativ 28 %, de la aproximativ 155,55 miliarde EUR (în prețuri constante) în 2021 la 112 miliarde EUR în 2022 (a se vedea mai jos).

Tabelul 1: Total cheltuieli aferente ajutoarelor de stat, elemente de ajutor ca procent din PIB, defalcare pe ajutoare de stat legate de pandemia de COVID-19, ajutoare de stat legate de CTC și măsuri de ajutor de stat care nu sunt legate de criză

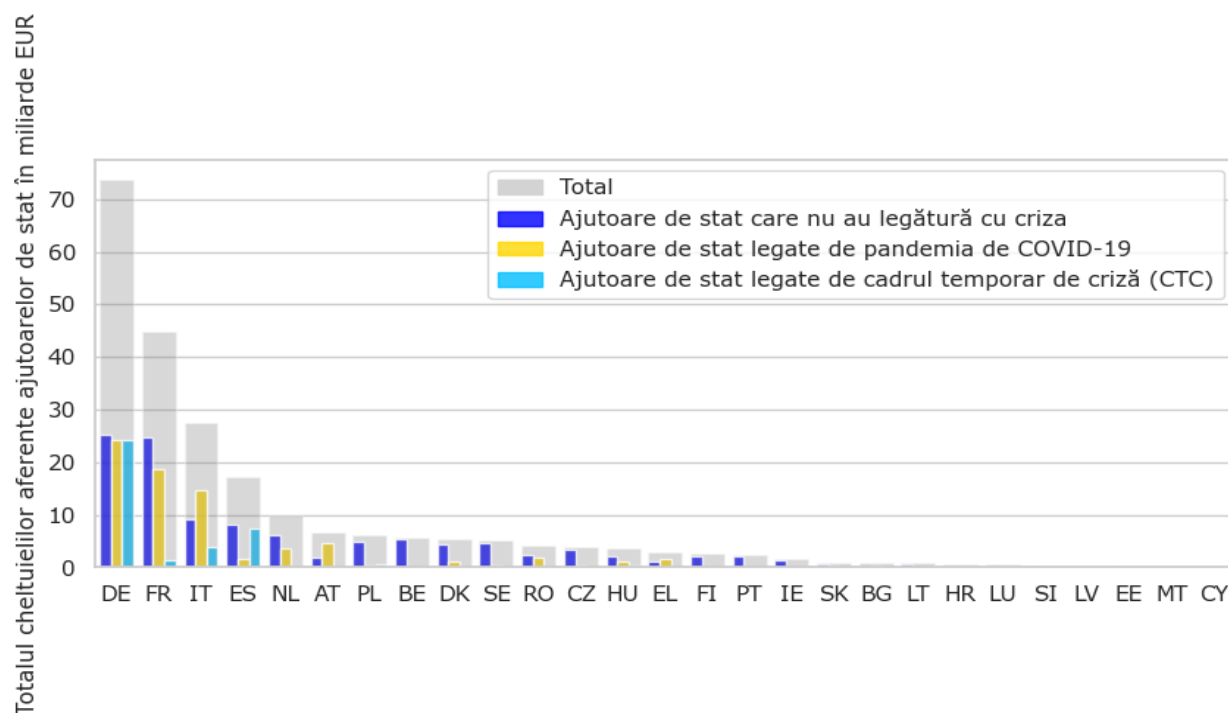
În termeni relativi, analizând distribuția cheltuielilor aferente ajutoarelor de stat (atât cele legate, cât și cele care nu sunt legate de criză) la nivelul statelor membre ca procent din PIB-ul național, există o dispersie semnificativă a cheltuielilor între statele membre, deși redusă semnificativ în comparație cu 2021. Statele membre care cheltuiesc cel mai mult, aproximativ 1,8-2,1 % din PIB-ul lor național, sunt Ungaria și Germania, în timp ce statele membre care cheltuiesc cel mai puțin, aproximativ 0,3 % -0,6 % din PIB-ul lor național, sunt Irlanda, Cipru și Luxemburg.

Imaginea de ansamblu derivată din aceste date este că, deși există diferențe semnificative între cantumurile ajutoarelor plătite de statele membre (în condițiile în care, în mod deloc surprinzător, marile state membre plătesc cele mai mari ajutoare în termeni absoluți), situația este mai nuanțată, luând în considerare cheltuielile relative aferente ajutoarelor de stat în comparație cu PIB-ul.

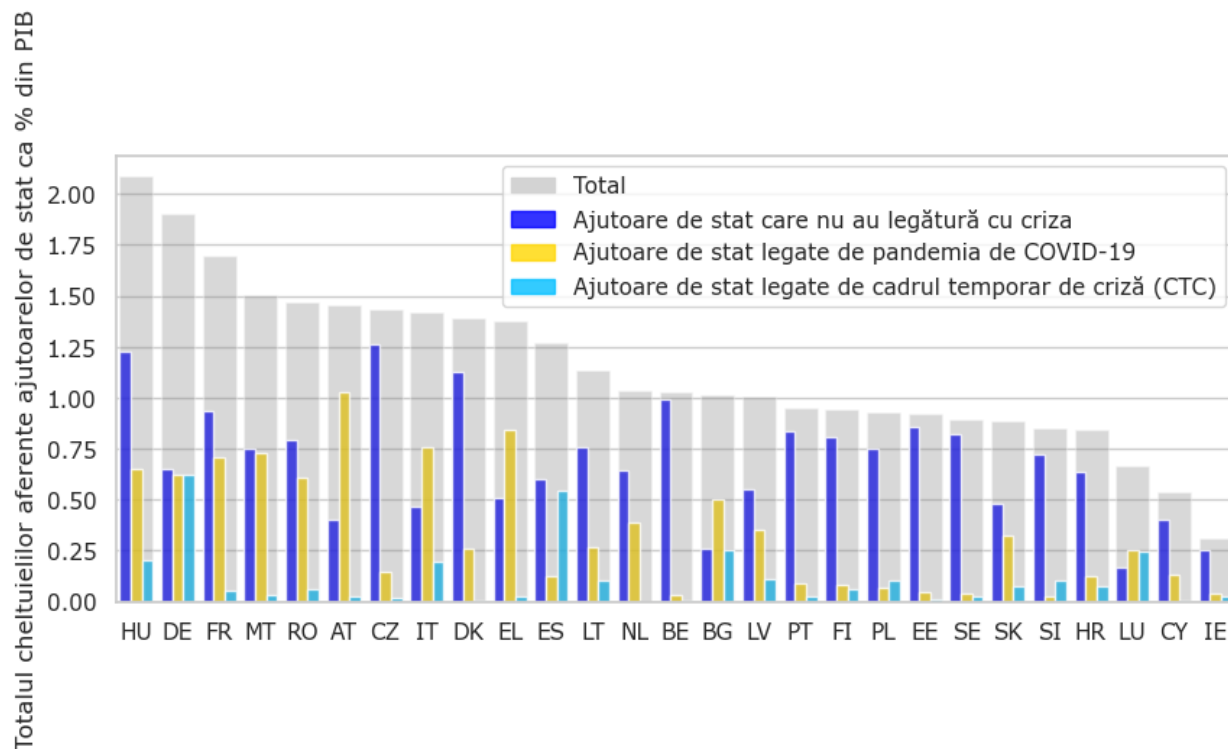
În plus, o parte semnificativă a cheltuielilor efectuate în Germania în 2022 vizează ajutorul acordat în contextul crizei pentru o situație ad-hoc în ceea ce privește două servicii publice sistemice din domeniul energiei care au necesitat sprijin public după întreruperea livrărilor de gaze ca urmare a războiului Rusiei din Ucraina (a se vedea mai jos).

De asemenea, ar trebui remarcat faptul că este posibil ca statele membre să fi acordat un sprijin semnificativ economiilor și gospodăriilor lor prin intermediul altor măsuri – care nu constituie ajutor de stat –. Aceasta înseamnă că sprijinul global acordat economiilor și gospodăriilor diferă de datele obținute din rapoartele anuale ale statelor membre menționate mai sus, care se referă exclusiv la plățile efectuate în cadrul măsurilor ce se califică drept ajutor de stat.

Tabelul 2: Total cheltuieli aferente ajutoarelor de stat per stat membru în 2022, elemente de ajutor în miliarde EUR, defalcare pe ajutoare de stat legate de pandemia de COVID-19, ajutoare de stat legate de CTC și măsuri de ajutor de stat care nu sunt legate de criză

Tabelul 3: Total cheltuieli aferente ajutoarelor de stat per stat membru, ca % din PIB-ul național în 2022, defalcare pe ajutoare de stat legate de pandemia de COVID-19, ajutoare de stat legate de CTC și alte măsuri de ajutor de stat (care nu sunt legate de criză)

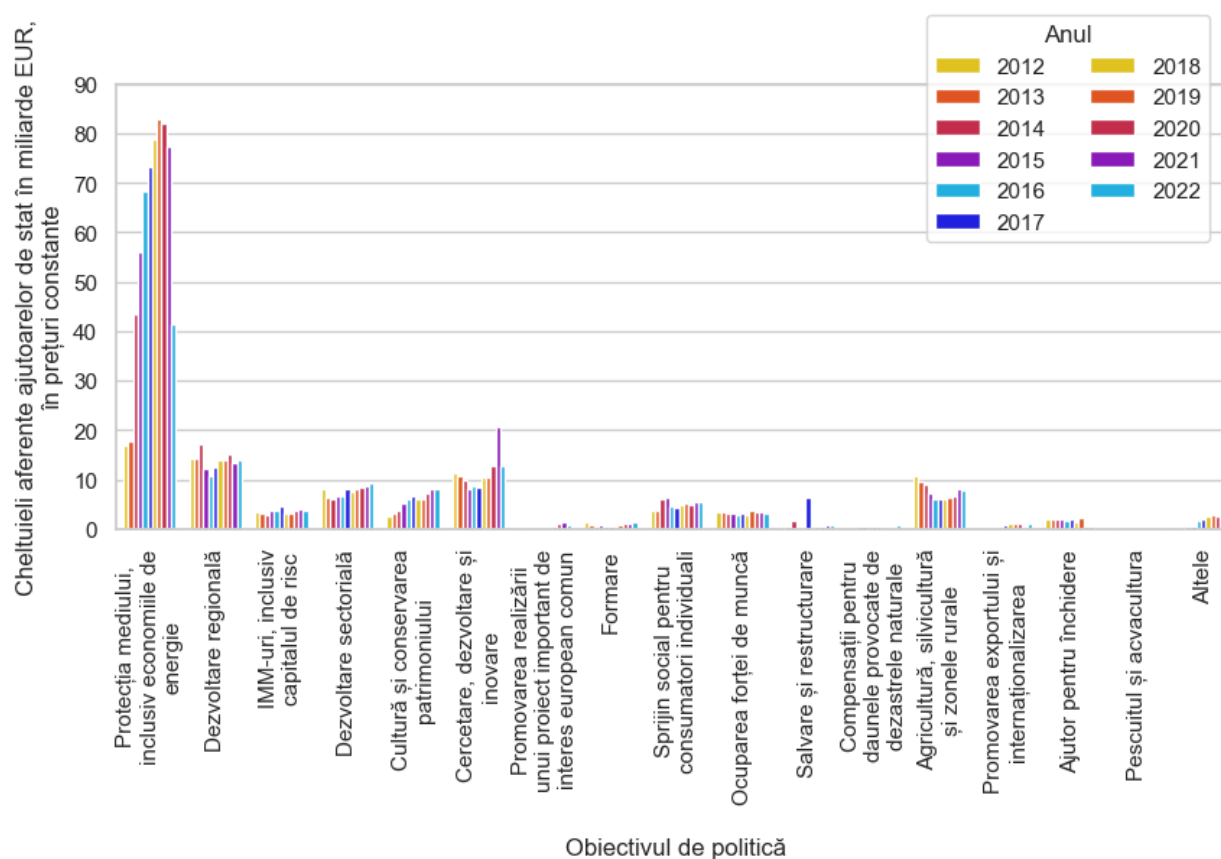
Axându-se pe **ajutoarele care nu sunt legate de criză în 2022**, comparativ cu 2021, cuantumul plătit de statele membre a scăzut în termeni nominali în 20 de state membre. Scăderea a fost deosebit de pronunțată în Germania (-59 % în termeni nominali, ajustată în funcție de inflație), Croația (-52 %) și Malta (-50 %), precum și în Bulgaria, Letonia, Luxemburg și Ungaria, unde a scăzut cu aproximativ 40 %. O scădere substanțială, de peste 20 %, a fost observată și în Polonia și Lituania (ambele cu aproximativ -28 %), precum și în Estonia (-22 %). Cuantumul ajutoarelor care nu sunt legate de criză a scăzut, de asemenea, în Finlanda (-18 %), Slovenia (-17 %), Cehia (-14 %), Țările de Jos și Austria (-12 % în ambele țări), Franța și Cipru (-11 %), Irlanda (-9 %), Belgia și Italia (-6 %).

În schimb, cuantumul ajutoarelor care nu sunt legate de criză a crescut substanțial în Portugalia (+ 66 % în termeni nominali, ajustat în funcție de inflație), Danemarca (+ 44 %) și Spania (+ 30 %). În Slovacia, cuantumul ajutoarelor care nu sunt legate de criză a crescut cu 14 % față de 2021, iar în Grecia cu 4 %. România și Suedia au raportat același nivel de sprijin pentru măsurile care nu sunt legate de criză în 2021 și 2022.

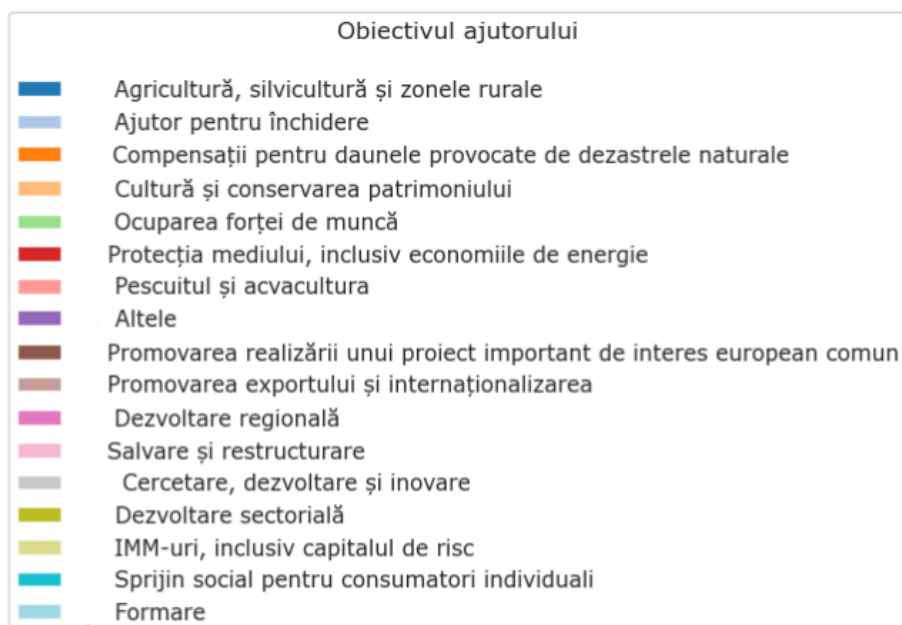
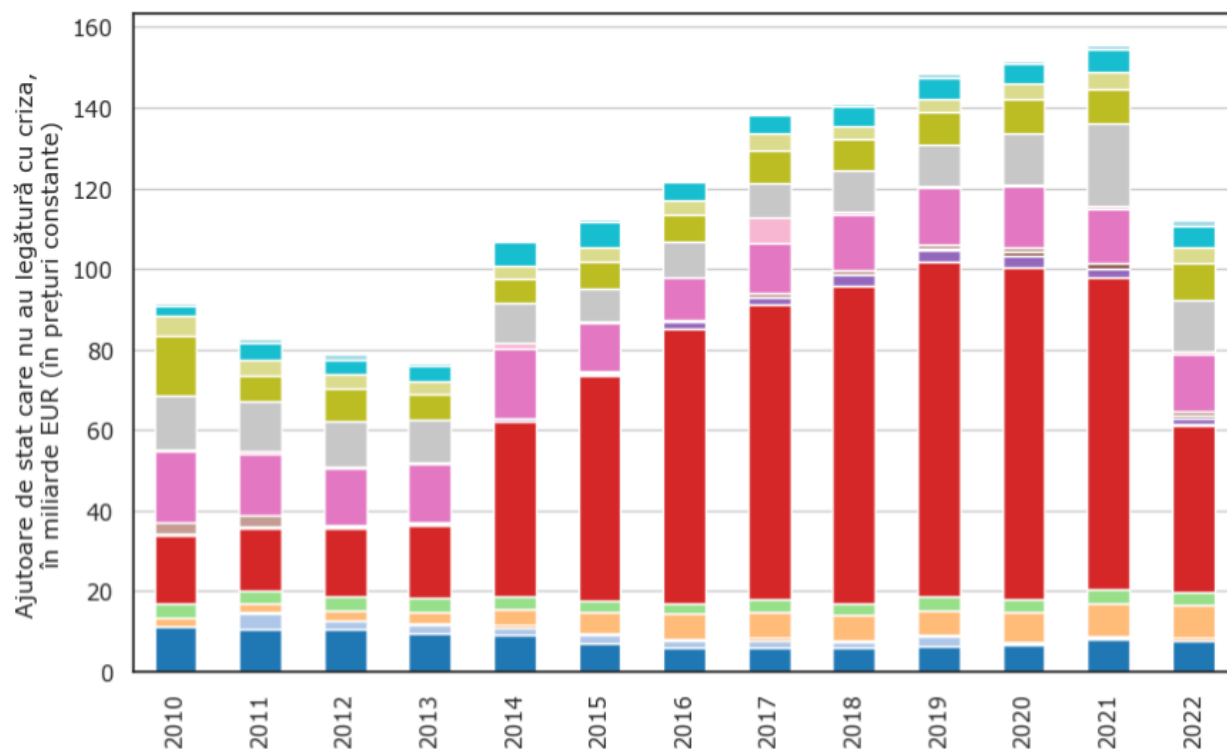
În ansamblu, reducerea ajutoarelor de stat care nu sunt legate de criză pare să fie determinată în principal de o reducere a ajutoarelor plătite pentru protecția mediului, inclusiv pentru realizarea economiilor de energie, de la aproximativ 77,3 miliarde EUR în 2021 la 41,5 miliarde EUR în 2022. Se impune o analiză suplimentară, însă reducerea poate fi explicată parțial prin alternativele oferite de cadrul temporar de criză, introdus în martie 2022, și prin modificările ulterioare ale acestuia, care

au permis statelor membre să acorde ajutoare pentru a accelera introducerea energiei din surse regenerabile și ajutoare pentru decarbonizarea proceselor industriale. Cu toate acestea, datele arată (a se vedea tabelul 4) că ajutoarele plătite pentru protecția mediului rămân de departe cea mai mare categorie de ajutoare de stat care nu sunt legate de criză și s-au menținut la un nivel cuprins între de patru ori și de două ori mai mare decât în urmă cu zece ani chiar și în perioade de criză (în prețuri constante, ajustate în funcție de inflație).

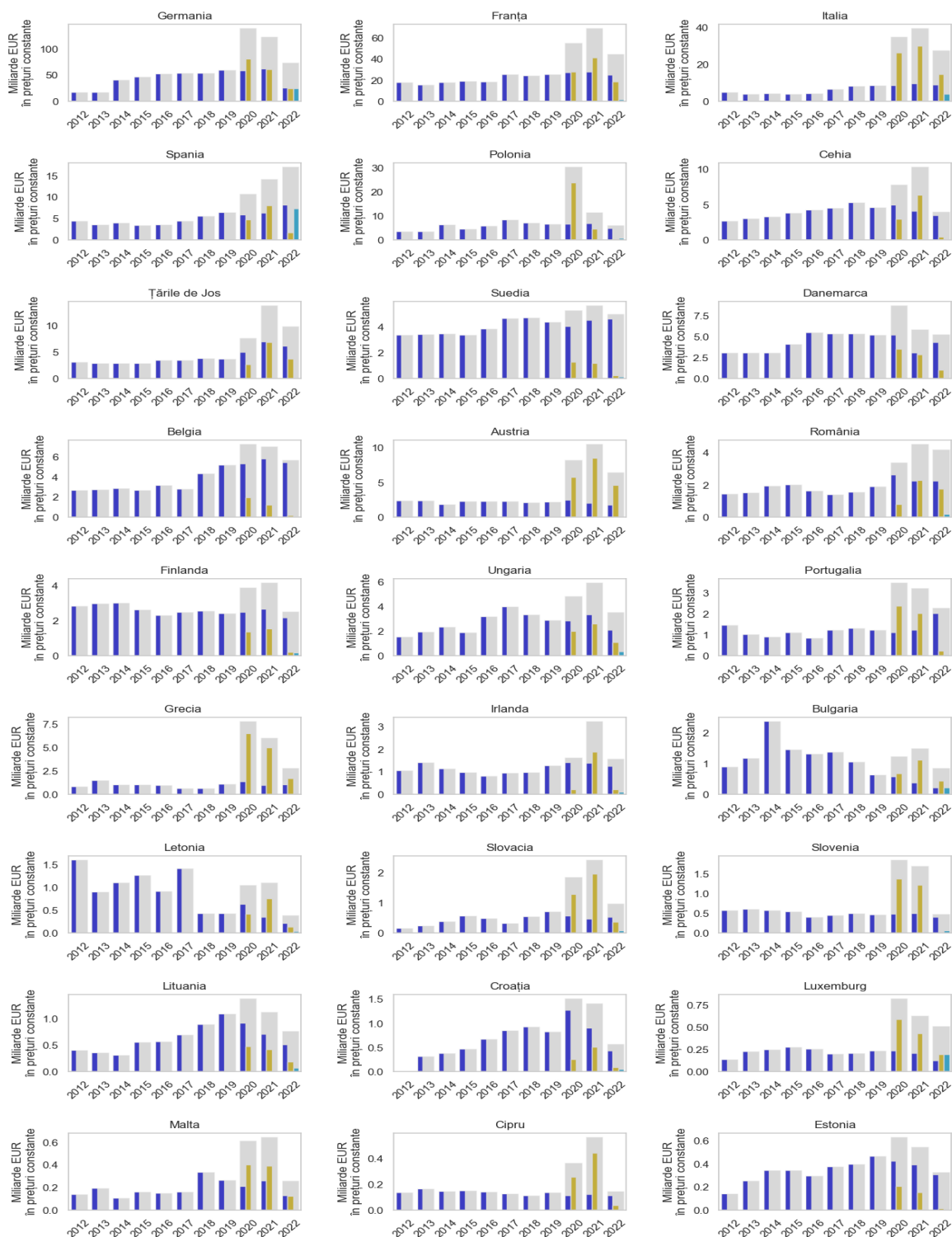
Tabelul 4: Cheltuieli aferente ajutoarelor de stat, excluzând ajutoarele acordate în situații de criză în perioada 2012-2022, elemente de ajutor exprimate în miliarde EUR în prețuri constante, defalcare în funcție de obiectivul ajutorului

Tabelul 5: Cheltuieli aferente ajutoarelor de stat care nu sunt legate de criză, defalcare în funcție de obiectivul ajutorului

Tabelul 6: Total cheltuieli aferente ajutoarelor de stat per stat membru, în valoare nominală (miliarde EUR în prețuri constante), defalcare pe ajutoare de stat legate de pandemia de COVID-19, ajutoare de stat legate de CTC și alte măsuri de ajutor de stat (care nu sunt legate de criză), 2012-2022 (ordinea statelor membre se bazează pe cheltuielile cumulate)

6.2 Utilizarea esențială, dar prudentă, a ajutoarelor de stat în perioade de criză

Din cauza numeroaselor crize din ultimii ani, posibilitățile prevăzute în TFUE de a permite ajutoare de stat în cazul unor „evenimente extraordinare” sau destinate „să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru” au fost utilizate pe scară largă. Aceste dispoziții au permis Comisiei, de exemplu, să aprobe măsuri de ajutor de stat pentru a aborda consecințele pandemiei de COVID-19 asupra economiei și, mai recent, criza energetică generată în urma agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei [în temeiul cadrului temporar de criză – CTC – și, ulterior, al cadrului temporar de criză și de tranziție – CTCT, denumite împreună CTC(T)].

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra ajutoarelor acordate în temeiul **cadrului temporar în contextul pandemiei de COVID-19**, Comisia a efectuat sondaje care acoperă perioada cuprinsă între luna martie 2020, când a intrat în vigoare cadrul, și sfârșitul anului 2021. Dovezile colectate cu privire la punerea efectivă în aplicare a cadrului au arătat că ajutoarele de stat acordate de fiecare stat membru (940 de miliarde EUR, reprezentând aproximativ 30 % din sumele aprobate, și anume 3,1 mii de miliarde EUR) au corespuns pagubelor economice suferite de statul membru în timpul crizei în ceea ce privește scăderea PIB-ului¹⁵⁵. Acest fapt a transmis un mesaj încurajator având în vedere potențialele preocupări cu privire la condițiile de concurență echitabile între statele membre din cauza dispersiei semnificative la nivelul statelor membre. Cadrul temporar privind pandemia de COVID-19 este în curs de a fi eliminat treptat, în totalitate.

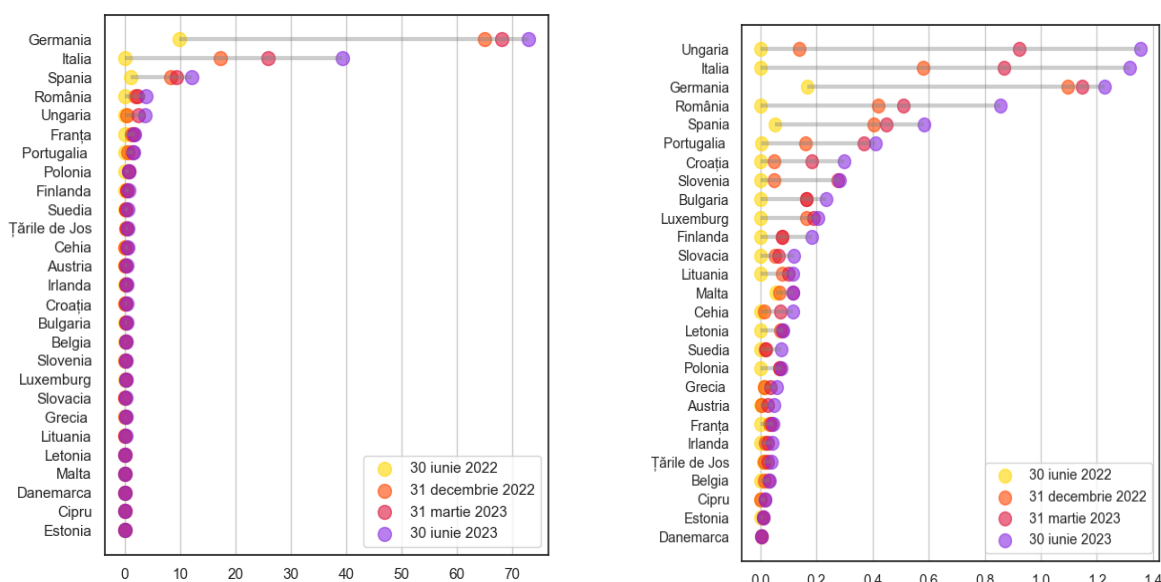
În mod similar, pentru a avea o imagine de ansamblu asupra ajutoarelor acordate în temeiul **CTC(T) sau în conformitate cu principiile acestuia**, Comisia a efectuat sondaje care acoperă perioada cuprinsă între luna martie 2022, când a intrat în vigoare CTC, și luna iunie 2023 (nu există suficiente date disponibile pentru a doua jumătate a anului 2023). În această perioadă, Comisia a aprobat ajutoare de stat în valoare de aproape 730 de miliarde EUR în temeiul CTC(T) sau în conformitate cu aceleași principii. Datele colectate de la statele membre în cadrul sondajelor arată că întreprinderilor li s-au acordat efectiv 141 de miliarde EUR, reprezentând doar 19,3 % din cuantumul ajutorului aprobat și 0,6 % din PIB-ul UE în 2022 și în prima jumătate a anului 2023¹⁵⁶. Trebuie remarcat faptul că statele membre pot acorda în mod oficial valoarea integrală a ajutorului la un moment dat într-un an, dar că aceasta poate fi pusă la dispoziția beneficiarilor pe parcursul mai multor ani [astfel încât este posibil ca sumele să nu fi fost plătite (integral) în 2022 sau în prima jumătate a anului 2023].

În perioada în cauză, Germania a acordat 72,8 miliarde EUR, reprezentând 52 % din cele 141 de miliarde EUR, urmată de Italia, care a acordat 39,2 miliarde EUR, și de Spania, cu 12,1 miliarde EUR. În termeni absoluți, cei mai mari trei finanțatori au acordat 88 % din valoarea totală a ajutorului. În termeni relativi, Ungaria a fost cel mai mare finanțator, acordând o sumă echivalentă cu 1,35 % din PIB-ul său în 2022 și în prima jumătate a anului 2023. Al doilea cel mai mare finanțator în termeni relativi a fost Italia (1,32 % din PIB), urmată de Germania (1,23 % din PIB) și România (0,85 % din PIB).

¹⁵⁵ Sinteza de politică a DG COMP intitulată „Analiza retrospectivă a cadrului temporar privind ajutoarele de stat în contextul pandemiei de COVID-19: adoptarea măsurilor în UE” din octombrie 2022, disponibilă [aici](#).

¹⁵⁶ Informațiile puse la dispoziția Comisiei de către statele membre sunt preliminare, iar datele pot face obiectul rectificării de către statele membre.

Tabelul 7: Ajutoare de stat acordate în valori nominale până în iunie 2023 în temeiul CTC(T) sau pe baza principiilor acestuia în valori absolute (graficul din stânga) și ca procent din PIB-ul național (graficul din dreapta)

Totalul ajutoarelor de stat acordate în temeiul CTC(T) sau pe baza principiilor acestuia, în mld. EUR (valori cumulate)

Totalul ajutoarelor de stat acordate în în temeiul CTC(T) sau pe baza principiilor acestuia, în % din PIB-ul pe 2022 + jumătatea lui 2023

Analizând mai îndeaproape ajutorul acordat de Germania, 85 % din valoarea totală a fost acordată unui număr de doi beneficiari: acesta acoperă recapitalizările Uniper SE (33 de miliarde EUR) și SEFE GmbH (6,5 miliarde EUR), precum și împrumuturile și împrumuturile subvenționate puse la dispoziția acestor două societăți în cadrul unei scheme-umbrelă germane (linii de credit în valoare de 16 miliarde EUR și, respectiv, 7 miliarde EUR¹⁵⁷, care este posibil să nu fi fost utilizate). Aceste intervenții au fost necesare pentru a evita prăbușirea acestor două servicii publice sistemice din domeniul energiei care aveau contracte restante pe termen lung pe care nu le mai puteau onora în urma reducerii drastice de către Rusia a aprovizionării cu gaze a Germaniei. Având în vedere poziția lor sistemică pe piață, prăbușirea lor ar fi avut consecințe grave pentru clienții lor și, în general, pentru piața germană și europeană a energiei.

În continuare, aceste cifre ale sondajului ar trebui interpretate ținând seama de o serie de considerente suplimentare. Acestea se referă exclusiv la măsuri care se califică drept ajutor de stat și care au fost notificate Comisiei și aprobate de aceasta. În plus, acestea reprezintă valoarea nominală a ajutorului de stat acordat prin utilizarea unor instrumente diferite (de exemplu, granturi directe, capitaluri proprii, împrumuturi și garanții), care au diverse efecte de denaturare a concurenței. Atunci când se

¹⁵⁷ Dimensiunea liniilor de credit a fost redusă ca urmare a îmbunătățirii condițiilor de piață.

analizează ajutorul acordat prin diferite instrumente, ar trebui luate în considerare elementele de ajutor, deoarece acestea reprezintă avantajul real transferat întreprinderii și pot constitui un indicator mai bun pentru o comparație echitabilă a ajutoarelor acordate prin intermediul instrumentelor rambursabile și nerambursabile. Acest aspect se datorează faptului că instrumentele nerambursabile, cum ar fi granturile, denaturează, în general, concurența într-o mai mare măsură în comparație cu instrumentele rambursabile, cum ar fi garanțiile sau creditele preferențiale.

Elementul de ajutor poate fi estimat în diferite moduri, în funcție de tipul de instrument: în cazul instrumentelor nerambursabile, avantajul transferat beneficiarului corespunde în mod normal valorii nominale, care reprezintă cheltuielile bugetare în sine. În cazul instrumentelor de ajutor rambursabile, avantajul pentru întreprindere și costul suportat de guvern pot fi diferite. Elementul de ajutor și cheltuielile bugetare sunt, în general, (mult) mai scăzute decât valoarea nominală. În cazul instrumentelor de ajutor, cum ar fi împrumuturile sau garanțiile, avantajul pentru întreprindere și costul pentru guvern este rata mai scăzută a dobânzii și, respectiv, comisionul de garantare redus plătit efectiv de întreprindere în comparație cu cel care ar fi fost plătit la valorile de piață.

În acest sens, având în vedere elementele de ajutor estimate, Germania a acordat aproximativ 0,9 % din PIB-ul său pentru 2022 și prima jumătate a anului 2023, în principal sub formă de intervenții de capital, în special pentru recapitalizările furnizorilor de energie sistemici Uniper și SEFE (55 % din totalul ajutoarelor acordate). Următorii cei mai importanți finanțatori ai ajutoarelor de stat sunt Ungaria (aproximativ 0,68 % din PIB-ul propriu), Spania (0,45 %) și Portugalia (0,41 %). Italia și România au acordat o cotă mai mică din PIB-ul lor respectiv atunci când au analizat elementele de ajutor, reflectând utilizarea pe scară largă a instrumentelor rambursabile, în principal a garanțiilor.

În plus, statele membre au pus în aplicare măsuri orizontale de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor și întreprinderilor. Acestea sunt, în cea mai mare parte, măsuri care nu se califică drept ajutor de stat. Pe baza estimărilor din previziunile economice din toamnă ale Comisiei¹⁵⁸, în 2023 costul bugetar net al unor astfel de măsuri în domeniul energiei¹⁵⁹ s-a ridicat la aproximativ 165 de miliarde EUR, ceea ce corespunde unui procent de 0,97 % din PIB-ul UE-27, în scădere de la 195 de miliarde EUR și 1,2 % din PIB-ul UE-27 în 2022.

¹⁵⁸ Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare a Comisiei Europene (2023), Previziunile economice europene din toamna anului 2023. Disponibil la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/4139ef72-9eb3-4fad-a116-ee87979f4d35_en?filename=ip258_en.pdf.

Impactul bugetar reflectă măsurile instituite sau anunțate înainte de sfârșitul lunii octombrie 2023. În cazul Slovaciei, estimările previziunilor au fost actualizate după prezentarea proiectului de plan bugetar pentru 2024 la 12 decembrie 2023.

¹⁵⁹ În sensul acestor estimări, „măsurile din domeniul energiei” sunt definite după cum urmează: (1) măsuri care au un impact direct asupra costului marginal al consumului de energie pentru gospodării și/sau întreprinderi („măsuri privind prețurile”); (2a) măsuri care oferă sprijin temporar pentru venit gospodăriilor; (2b) măsuri care oferă compensații întreprinderilor, altele decât măsurile de preț (ambele „măsuri privind veniturile”); și (3) venituri obținute din (impozite sau taxe noi pe) profiturile excepționale ale întreprinderilor din sectorul energetic.

În termeni absoluți, măsurile puse în aplicare de Germania, Franța și Italia au avut cel mai mare cost bugetar net în 2023, de 59,4 miliarde EUR, 22,8 miliarde EUR și, respectiv, 21,4 miliarde EUR, reprezentând în total 63 % din totalul măsurilor bugetare în domeniul energiei din UE (aproximativ 36 %, 14 % și, respectiv, 13 % din totalul cheltuielilor UE pentru măsurile bugetare în domeniul energiei). Acestea sunt urmate de Spania, cu 13,5 miliarde EUR (8 % din total) și de Țările de Jos, cu 10,6 miliarde EUR (6 % din total). În toate celelalte state membre, costul bugetar net a fost cuprins între 3 % (Polonia) și 0,01 % (Grecia) din totalul cheltuielilor UE pentru măsurile bugetare în domeniul energiei.

În termeni relativi ca procent din PIB-ul lor în 2023, măsurile puse în aplicare de Slovacia, Croația și Malta au avut cel mai mare cost bugetar net (1,89 %, 1,77 % și, respectiv, 1,6 %). Acestea sunt urmate de Austria (1,56 %) și Germania (1,45 %). Ungaria (1,34 %), Portugalia (1,25 %), Cehia (1,18 %), Italia (1,04 %) și Țările de Jos (1,03 %) au avut un cost bugetar peste media UE-27 (0,97 %).

Din perspectivă macroeconomică, ultimii ani au fost marcați de o serie de factori complecși și dinamici. Pandemia de COVID-19 s-a diminuat treptat, restricțiile fiind ridicate și, în același timp, agresiunea Rusiei în Ucraina a escaladat, odată cu criza ulterioară, precum și cu riscul de escaladare a tensiunilor geopolitice în creștere din Orientul Mijlociu. Aceste evenimente au avut implicații semnificative asupra condițiilor economice din UE și din statele sale membre. Potrivit previziunilor economice ale Comisiei din iarna anului 2024¹⁶⁰, creșterea economică atât în UE, cât și în zona euro a fost mai modestă decât se preconizase (0,5 % în 2023, o ușoară scădere față de nivelul de 0,6 % preconizat în previziunile de toamnă anterioare). La nivelul UE, creșterea modestă de anul trecut se datorează în mare parte ritmului redresării economice post-pandemie din ultimii doi ani, în timp ce scăderea inflației totale în 2023 a fost mai rapidă decât se preconizase, fiind determinată în mare parte de scăderea prețurilor la energie.

Acești factori și expunerea respectivă a economiei unui stat membru au avut implicații semnificative pentru performanța lor economică, precum și pentru punerea în aplicare și evaluarea măsurilor de ajutor de stat adoptate ca răspuns. Dintre statele membre care au acordat cele mai mari sume de ajutor în termeni relativi sau în termeni de elemente de ajutor estimate, economiile Germaniei și Ungariei s-au contractat ușor în 2023 (cu 0,3 % și, respectiv, 0,8 %), în timp ce Spania a înregistrat o creștere peste medie (2,5 %). În mod similar, dintre statele membre care au acordat cel mai mic ajutor în termeni relativi sau în termeni de elemente de ajutor estimate, Danemarca a înregistrat o creștere medie (0,5 %), iar Cipru a înregistrat o creștere peste medie (2,4 %), în timp ce economia estoniană s-a contractat cu 3,5 %. Potrivit celor de mai sus, nu este posibilă formularea de concluzii nici măcar provizorii cu privire la impactul ajutorului de stat, analizat în mod izolat, asupra creșterii PIB-ului, deoarece acest impact este combinat cu efectele mai multor alți factori, având în vedere eterogenitatea și incertitudinea contextului din fiecare stat membru.

¹⁶⁰Previziunile economice europene din iarna anului 2024, Documentul instituțional nr. 268, februarie 2024.

Analiza de mai sus și datele prezentate ilustrează importanța evaluării impactului ajutorului acordat în situații de criză dincolo de „cifrele principale”, dar și lipsa datelor în acest stadiu pentru a evalua corelațiile sau legătura de cauzalitate. Este posibil ca statele membre să fi avut sensibilități diferite în domeniul energetic în raport cu războiul din Ucraina, economii structurate diferit – în special în ceea ce privește dimensiunea sau importanța industriilor grele sau mari consumatoare de energie – și/sau sectoare energetice structurate în mod diferit. În plus, capacitatea statelor membre de a sprijini întreprinderile poate diferi în mod semnificativ. Deși ajutorul de stat este aprobat sub rezerva unor garanții clare pentru a se asigura că acesta este necesar, proporțional și că nu denaturează în mod nejustificat concurența, normele temporare ar trebui eliminate treptat de îndată ce condițiile de piață justifică acest lucru. Acesta este motivul pentru care celelalte secțiuni legate de criză din CTCT urmează să expire în iunie 2024.

6.3 Monitorizarea tranziției digitale și verzi și a altor priorități ale UE

Deși statul poate juca un rol important în crearea circumstanțelor adecvate ale economiei pentru a asigura competitivitatea, este posibil ca multe dintre acțiunile sale în acest sens să nu implice ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, iar măsurile de ajutor de stat nu sunt, în general, suficiente în această privință.

Acestea fiind spuse, normele privind ajutoarele de stat oferă statelor membre numeroase posibilități de a îndeplini obiectivele de politică ce sprijină o economie funcțională și echitabilă și de a remedia disfuncționalitățile pieței. În acest sens, revizuirea normelor privind ajutoarele de stat urmărește să asigure faptul că acestea sunt adecvate scopului și că sunt aliniate la obiectivele verzi, digitale și de reziliență ale UE.

Până la sfârșitul anului 2023, Comisia a finalizat revizuirea aproape în totalitate a principalelor orientări privind ajutoarele de stat. Orientările revizuite specifică modul în care statele membre își pot sprijini economiile, în special pentru a investi în tehnologii verzi și digitale, fără a denatura în mod nejustificat concurența pe piața unică, contribuind în același timp la competitivitatea globală¹⁶¹.

- Pentru a sprijini **tranziția verde**, Orientările privind ajutoarele pentru climă, protecția mediului și energie (OACME) și Orientările privind ajutoarele de stat ETS facilitează ajutoarele pentru ecologizarea economiei în conformitate cu Pactul verde al UE, contribuind în același timp la protejarea competitivității economiei UE. Orientările permit statelor membre să sprijine implementarea producției de energie din surse regenerabile, să decarbonizeze producția industrială și să sprijine utilizatorii mari consumatori de energie care se află în concurență la nivel internațional.

¹⁶¹ În mod excepțional, Comisia poate aproba, de asemenea, ajutoare în afara orientărilor și direct în temeiul TFUE. De exemplu, la 27 iulie 2023, Comisia a aprobat o măsură austriacă de ajutor în valoare de 28,8 milioane EUR pentru a sprijini modernizarea unității de producție a penicilinei Sandoz GmbH din Tirol, care va contribui la menținerea în UE a ultimei producții complet integrate de amoxicilină, contribuind la securitatea aprovizionării cu medicamente esențiale și vitale, a se vedea cazul SA.62915, Austria – Ajutor pentru menținerea producției de penicilină Sandoz în Kundl (Tirol).

- De asemenea, statele membre își pot concepe măsurile de sprijin pentru energia din surse regenerabile, stocarea și decarbonizarea industriei în temeiul CTCT. Aceste norme urmăresc să dea un impuls urgent și să accelereze introducerea energiei din surse regenerabile și a proceselor de producție decarbonizate. Deși schemele de sprijin trebuie să fie instituite și ajutoarele acordate până în 2025, ajutoarele pot fi plătite și în anii următori. Experiența legată de acest cadru simplificat va contribui la reflecții suplimentare pentru viitor.
- Normele privind ajutoarele de stat vin, de asemenea, în întâmpinarea **provocărilor globale în materie de competitivitate**: de exemplu, CTCT permite statelor membre să instituie scheme simple și eficiente pentru a sprijini producția de echipamente strategice necesare pentru tranziția la obiectivul zero emisii nete (și anume baterii, panouri solare, turbine eoliene, pompe de căldură, electrolizoare și echipamente pentru captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon, precum și pentru producția de componente-cheie și pentru producția și reciclarea materiilor prime critice aferente).
- În cazul în care există un risc real ca investițiile în astfel de echipamente strategice să fie deturnate din UE din cauza subvențiilor acordate în jurisdicții terțe, statele membre pot acorda ajutoare de stat până la valoarea sprijinului disponibil pentru o investiție echivalentă în locația alternativă sau suma necesară pentru a stimula întreprinderea să localizeze investiția în SEE (așa-numitul „deficit de finanțare”), luându-se în considerare valoarea cea mai mică.
- Normele UE privind ajutoarele de stat joacă, de asemenea, un rol fundamental în sprijinirea **tranziției digitale**. De exemplu, noile orientări privind banda largă sunt aliniate la cele mai recente evoluții tehnologice și de piață, inclusiv la rețelele de foarte mare capacitate și la implementarea tehnologiei 5G. În plus, având în vedere relevanța strategică extraordinară a semiconductoarelor, Comisia a stabilit criterii pentru aprobarea ajutoarelor de stat până la valoarea deficitului de finanțare pentru înființarea în UE a unor instalații de pionierat definite în Actul UE privind cipurile.
- Un alt exemplu îl constituie Orientările privind ajutoarele de stat regionale (OAR), care sprijină **investițiile în regiunile mai puțin dezvoltate** ale UE, inclusiv pentru obiectivele verzi și digitale. În 2021, Comisia a majorat intensitățile maxime globale ale ajutoarelor pentru a sprijini obiectivele Pactului verde european și ale Strategiei digitale, permițând astfel stimulente suplimentare pentru astfel de investiții în zonele defavorizate ale UE.
- În cele din urmă, **proiectele importante de interes european comun (PIIEC)** reprezintă un instrument important de ajutor de stat, care asigură dezvoltarea și implementarea tehnologiilor de vârf în UE. PIIEC permit statelor membre să pună în comun resursele de stat în sectoare strategice și tehnologii de interes comun pentru UE în raport cu care piața în sine nu este întotdeauna suficientă, de exemplu microelectronică, hidrogen și servicii de cloud. PIIEC asigură activități de cercetare și dezvoltare inovatoare strategice, concepute în comun, transfrontaliere, precum și prima lor utilizare industrială. Acestea asigură, de asemenea, proiecte de infrastructură deschise. Aceste inițiative generează efecte de propagare semnificative în întreaga UE. Prin modificarea din 2023 a Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA), Comisia a facilitat, de asemenea, posibilitatea participării IMM-urilor la asemenea PIIEC.

Astfel, în 2022, ajutoarele industriale¹⁶², inclusiv pe baza orientărilor menționate mai sus, s-au ridicat la 106,85 miliarde EUR în total, reprezentând aproximativ 0,26 % din PIB-ul UE și echivalentul a 238 EUR pe cap de locuitor în UE. Dintre acestea, astfel cum s-a menționat mai sus, ajutorul plătit pentru protecția mediului, inclusiv pentru economiile de energie, a fost principalul obiectiv de politică în ultimii zece ani și s-a ridicat la 41,5 miliarde EUR în 2022, reprezentând 38,8 % din totalul ajutoarelor industriale, aproximativ 0,1 % din PIB-ul UE și echivalentul a 92 EUR pe cap de locuitor. În plus, ajutorul plătit în cadrul măsurilor PIIEC în 2022 s-a ridicat la 1,04 miliarde EUR, iar ajutorul pentru investiții în temeiul OAR pentru sprijinirea sectorului bateriilor s-a ridicat la 262 de milioane EUR.

În ceea ce privește procesul, majoritatea măsurilor de ajutor de stat care este puțin probabil să ridice probleme de concurență pot fi puse în aplicare direct de către statele membre pe baza criteriilor RGECA, fără a fi necesară notificarea prealabilă a Comisiei și aprobarea din partea acesteia. În 2022, statele membre au pus în aplicare 2 203 măsuri în temeiul exceptării pe categorii a ajutoarelor de stat, reprezentând 84 % din totalul noilor măsuri de ajutor de stat și 93 % din noile măsuri, în cazul în care sunt excluse măsurile de criză [care se bazează pe notificări în temeiul cadrului temporar privind pandemia de COVID-19 și al CTC(T) sau pe baza principiilor lor]. Se preconizează că această tendință va continua în 2024, ca urmare a adoptării, în iunie 2023, a unei modificări specifice a RGECA, ce simplifică și mai mult și accelerează sprijinul pentru tranziția verde și cea digitală la nivelul UE.

6.4 Garantarea bunei funcționări a pieței unice pentru o economie a UE competitivă

După cum demonstrează Raportul Comisiei din octombrie 2023 privind inițiativele de politică ale UE pentru promovarea investițiilor în tehnologii curate¹⁶³, UE conduce tranziția verde, atât pe plan intern, cât și la nivel mondial, datorită acțiunilor hotărâtoare întreprinse în conformitate cu Pactul verde european, nu în ultimul rând în contextul politicii privind ajutoarele de stat. În cadrul acestui mandat, Comisia a utilizat flexibilitatea intrinsecă prevăzută de normele privind ajutoarele de stat pentru a se adapta la nevoile statelor membre și ale întreprinderilor, pentru a permite economiei UE să profite de tranziția verde și cea digitală și pentru a răspunde la crize, instituind, în același timp, garanții pentru a evita denaturarea nejustificată a concurenței și pentru a menține condiții de concurență echitabile în cadrul pieței unice.

În fapt, Comisia se angajează să asigure condiții de concurență echitabile pe piața unică, atât din perspectivă internă, cât și externă. Atunci când concurența este denaturată de subvenții străine în

¹⁶² Ajutoarele industriale se referă la cheltuielile aferente ajutoarelor de stat, pe element de ajutor, în 2022, astfel cum au fost raportate în rapoartele anuale, excluzând ajutoarele de stat cu următoarele obiective de politică: „Cultură”, „Conservarea patrimoniului” și „Compensarea pagubelor provocate de dezastre naturale”. Analiza exclude, de asemenea, ajutoarele de criză, și anume cheltuielile aferente ajutoarelor de stat furnizate în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19 și cheltuielile aferente ajutoarelor de stat ca răspuns la invadarea Ucrainei de către Rusia.

¹⁶³ COM(2023) 684 final.

detrimentul concurenților și al consumatorilor, Comisia își va utiliza instrumentele, cum ar fi instrumentele de apărare comercială și Regulamentul privind subvențiile străine (FSR), după caz. FSR a început să se aplice la 12 iulie 2023 și transmite un mesaj puternic: economia UE rămâne deschisă comerțului și investițiilor, dar nu va fi subminată sau folosită în mod abuziv de subvențiile străine care denaturează piața unică.

În același timp, în ciuda faptului că și țările terțe pun în aplicare programe de ajutoare importante, cum ar fi Legea SUA privind reducerea inflației, datele disponibile privind impactul acestora asupra economiei UE nu sunt concludente până în prezent. Efectele concrete ale legii privind reducerea inflației asupra investițiilor UE pot fi evaluate numai pe termen lung din cauza ciclurilor de investiții pe termen lung și a activelor de capital de lungă durată ale industriei tehnologiilor curate.

Acest lucru se datorează și faptului că, în ceea ce privește competitivitatea, aceasta nu se poate baza doar pe subvenții. Nu există nicio corelație evidentă între performanța economică globală și subvențiile acordate. Sunt implicați mulți alți factori, cum ar fi inovarea, eficiența din punctul de vedere al costurilor și capitalul uman. Întreprinderile trebuie să resimtă nevoia de a inova, de a găsi soluții mai eficiente și de a investi. O aplicare eficace a politicii în domeniul concurenței stimulează întreprinderile să inoveze și să investească și garantează că întreprinderile care au succes sunt cele care oferă consumatorilor cele mai bune produse la prețuri accesibile. La nivelul societății, întreprinderile ar trebui să se bazeze pe instituții și autorități publice de încredere și transparente, pe un cadru macroeconomic și de reglementare stabil, pe securitate juridică, pe accesul la competențele necesare și la o infrastructură de înaltă calitate, toate sprijinind un mediu de afaceri favorabil investițiilor.

Aceasta este ceea ce oferă piața unică, împreună cu unul dintre cele mai mari domenii ale pieței integrate din lume. Și de aici provine competitivitatea sa. Însă piața unică nu este o realizare statică. Sănătatea și competitivitatea economiei UE depind de eforturile comune și permanente de a tinde către piața unică și de a asigura alinierea acestora la realitățile economice. Iar pentru a pune la dispoziție cele 650 de miliarde EUR necesare anual pentru dubla tranziție și pentru reziliența noastră economică¹⁶⁴ – investițiile vor trebui să provină în primul rând din sectorul privat, indiferent de capacitatea bugetară a statelor membre. În plus, finanțarea din partea UE este în continuare necesară pentru a răspunde nevoilor de finanțare, evitându-se în același timp fragmentarea pieței unice din cauza nivelurilor diferite de sprijin național (temporar) prin ajutoare de stat, și pentru a reduce disparitățile regionale. Nu în ultimul rând, celelalte bariere care împiedică comerțul eficient în cadrul

¹⁶⁴ Nevoile generale de investiții suplimentare pentru îndeplinirea obiectivelor dublei tranziții au fost estimate la aproximativ 650 de miliarde EUR anual pentru perioada 2022-2030, a se vedea https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategicplanning/strategic-foresight/2022-strategic-foresightreport_en#:~:text=It%20is%20estimated%2C%20at%20lower,regions%20in%20Europe%20and%20beyond%20and%20beyond%20the%20EU,regions%20in%20Europe%20and%20beyond%20the%20EU și https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_3194.

pieței unice și la nivelul acesteia trebuie abordate pentru a permite întreprinderilor să beneficieze de întregul potențial al pieței unice¹⁶⁵.

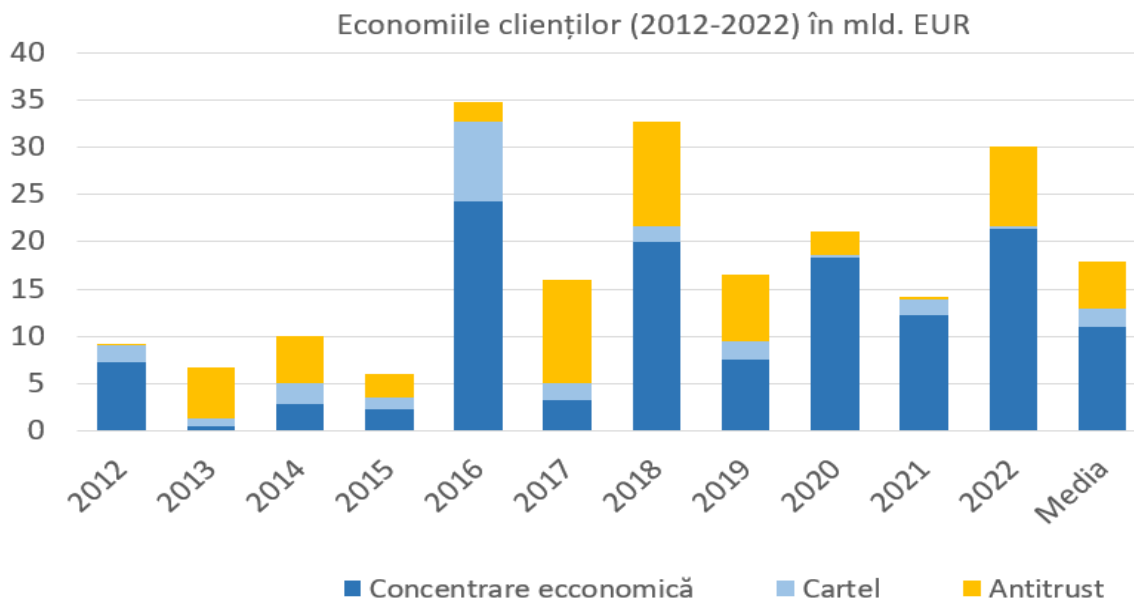
7. Măsurarea impactului aplicării normelor în materie de concurență asupra clienților

DG Concurență estimează că economiile directe ale clienților generate de aplicarea de către Comisie a normelor antitrust și a celor privind concentrările economice în perioada 2012-2022 sunt cuprinse între 145 și 250 de miliarde EUR. În medie, aplicarea normelor antitrust și a celor privind concentrările economice a generat beneficii directe pentru clienți cuprinse între aproximativ 13 și 23 de miliarde EUR pe an. Printre beneficiile globale pentru clienți generate de aplicarea normelor în domeniul concurenței se numără, de asemenea, efectele indirecte sau disuasive generate de aplicarea lor, precum și efectele pozitive asupra inovării și calității. Aceste efecte sunt mai dificil de cuantificat sau de estimat, însă ar putea depăși cu mult economiile directe ale clienților. Modelarea recentă complementară a efectelor macroeconomice ale aplicării normelor în domeniul concurenței sugerează că aplicarea normelor antitrust și a celor privind concentrările economice de tipul celor efectuate de Comisie în ultimii 10 ani ar putea să aibă un impact pozitiv asupra PIB-ului real al UE în raport cu scenariul de referință cuprins între 0,6 % și 1,1 % (echivalentul unei majorări cuprinse între 80 și 150 de miliarde EUR în PIB-ul 2019) pe termen mediu și lung¹⁶⁶.

¹⁶⁵ În COM(2024) 77 – Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Raportul anual pentru 2024 privind piața unică și competitivitatea”, Comisia a oferit o analiză a pieței unice și a competitivității acesteia, structurată în funcție de nouă factori determinanți ai competitivității: funcționarea pieței unice, accesul la capital privat, investițiile publice și infrastructura, cercetarea și inovarea, energia, circularitatea, digitalizarea, educația și competențele, precum și comerțul și autonomia strategică deschisă.

¹⁶⁶ Comisia Europeană, Direcția Generală Concurență, Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare, Centrul Comun de Cercetare, Archanskaia, E., Cai, M., Cardani, R., et al., *Modelling the macroeconomic impact of competition policy: 2021 update and further development* (Modelarea impactului macroeconomic al politicii în domeniul concurenței: actualizare și dezvoltare ulterioară 2021), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022.

Tabelul 8: Economii clienților (puncte de referință) 2012-2022

Sursa: DG Concurență, pe baza datelor interne.

În 2023, DG Concurență și-a continuat activitatea privind proiectul „Situația concurenței în UE”. Scopul acestui proiect este de a explora evoluția concentrării pieței și a industriei în diferite sectoare și state membre și de a identifica sectoarele potențial disfuncționale. De asemenea, va evalua și va documenta beneficiile concurenței, printre altele pe baza analizelor de concentrare a prețurilor la nivel de sector, a modelării macroeconomice și a unui sondaj realizat în rândul întreprinderilor. În acest scop, DG Concurență se va putea baza pe rezultatele a două studii pregătitoare, unul realizat de OCDE (raport final prevăzut în 2024) și altul de un consultant extern (raport final primit în decembrie 2023, urmează să fie publicat).

8. Modernizarea metodelor de lucru ale DG Concurență pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare în materie de asigurare a respectării legislației

8.1. Soluții pentru afaceri digitale

În 2023, DG Concurență a continuat transformarea metodelor sale de lucru în conformitate cu Strategia digitală revizuită a Comisiei¹⁶⁷. Utilizarea aplicației CASE@EC de gestionare a cazurilor a fost extinsă. În paralel, lucrările de înlocuire a vechiului sistem de gestionare a cazurilor pentru asigurarea respectării normelor antitrust și în materie de carteli cu CASE@EC au înregistrat progrese în 2023 și se preconizează că vor fi finalizate în 2024.

¹⁶⁷ Comunicare a Comisiei, Strategia digitală a Comisiei Europene – Comisia digitală de nouă generație, C(2022) 4388 final, 30.6.2022.

În 2023, DG Concurență a continuat, de asemenea, să își îmbunătățească și să își digitalizeze comunicările cu părțile externe. Aplicația *COMP Cases*¹⁶⁸ – care permite publicarea cazurilor și ajută cetățenii și părțile interesate externe să îmbunătățească procedurile de accesare, căutare și exportare a datelor publice în materie de concurență – a fost revizuită. În plus, *ECN2* – instrumentul de colaborare utilizat în cadrul Rețelei europene în domeniul concurenței – sprijină în prezent cooperarea în materie de asigurare a respectării normelor în temeiul FSR. În plus, multe dintre instrumentele utilizate pentru activitățile DG Concurență de asigurare a respectării normelor au fost modernizate, de exemplu *eRFI*¹⁶⁹, *eLeniency*¹⁷⁰, *eConfidentiality*¹⁷¹, precum și aplicațiile de *notificare a ajutoarelor de stat (SANI2)*¹⁷² și de *raportare a ajutoarelor de stat (SARI2)*¹⁷³. DG Concurență îmbunătățește în permanență gestionarea volumelor din ce în ce mai mari de contribuții legate de cazuri. În 2023, *eDiscovery* – utilizată de echipele de caz pentru a examina volume mari de documente – a fost restructurată, îmbunătățind funcționalitatea și experiența utilizatorilor.

8.2. Analiza datelor și tehnologie

Echipa directorului responsabil cu tehnologia – Unitatea pentru analiza datelor și tehnologie din cadrul DG Concurență – și-a continuat și și-a dezvoltat activitățile în 2023. Echipa îl consiliază pe comisarul pentru concurență și pe directorul general. De asemenea, aceasta ghidează și supraveghează toate inițiativele legate de date și tehnologie și fluxurile de lucru ale DG Concurență. Echipa directorului responsabil cu tehnologia funcționează ca centru de excelență pentru instrumentele de investigație digitală și știința datelor, sprijinind instrumentele de asigurare a respectării normelor ale DG Concurență. Aceasta oferă, de asemenea, sprijin de ultimă generație în domeniul tehnologiilor medico-legale (Forensic IT – FIT), precum și asistență în materie de informații și investigații. În cele din urmă, unitatea joacă un rol activ în rețeaua de experți în investigații digitale din cadrul grupului de lucru al REC privind protecția datelor și asigurarea respectării normelor în materie de concurență.

DG Concurență se asigură că toate procedurile respectă în continuare normele privind protecția datelor, asigurându-se, în același timp, că această protecție nu este utilizată în mod abuziv pentru a împiedica sau a întârzia investigațiile. În 2023, în cauza T-451/20, *Meta*, potrivit Tribunalului, Comisia era îndreptățită să prelucreze date cu caracter personal în scopul unei investigații în materie de concurență, iar garanțiile procedurale aplicate de Comisie sunt pe deplin conforme cu obligațiile care îi revin Comisiei în temeiul normelor UE privind protecția datelor¹⁷⁴.

¹⁶⁸ A se vedea: <https://competition-cases.ec.europa.eu/search>.

¹⁶⁹ A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/mergers/procedures/erfi_en.

¹⁷⁰ A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/antitrust-and-cartels/leniency/eleniency_en.

¹⁷¹ A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/index/it-tools/econfidentiality_en.

¹⁷² A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/forms-notifications-and-reporting_en.

¹⁷³ A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/overview_en.

¹⁷⁴ Hotărârea Tribunalului din 24.5.2023 în cauza T-451/20, *Meta Platforms Ireland/Comisia*, EU:T:2023:276.

8.3. Consolidarea instrumentului de avertizare

Comisia utilizează un instrument de avertizare, o facilitate prin care membrii publicului pot raporta în mod anonim în cazul în care detectează presupuse activități de cartel sau alte activități anticoncurențiale, cum ar fi abuzul de poziție dominantă pe piață. În ianuarie 2023, Comisia a extins domeniul de aplicare al instrumentului de avertizare anonimă, permițând persoanelor fizice și întreprinderilor să raporteze, de asemenea, presupuse încălcări ale normelor în materie de concentrări economice și ajutoare de stat¹⁷⁵.

9. Promovarea și informarea în sprijinul politicii în domeniul concurenței și al punerii în aplicare

În 2023, Comisia a continuat să își desfășoare activitățile de promovare și de informare în domeniul concurenței la mai multe niveluri pentru a sprijini eficacitatea politicii UE în domeniul concurenței, în special prin participarea vicepreședintei executive Vestager la evenimente și conferințe de presă, oferind interviuri și participând la platformele de comunicare socială. Cadrele de conducere de nivel superior din cadrul DG Concurență au participat la activități de informare în statele membre. Aceste activități completează inițiativele de comunicare externă ale DG Concurență, cum ar fi comunicate de presă, note de informare privind politicile, buletine informative și platforme de comunicare socială.

În 2023, Comisia a lansat seria de dezbateri itinerante „Piețele pentru cetățeni”, desfășurate în cinci orașe de dimensiuni medii din cinci țări diferite ale UE, în perioada aprilie 2023 – începutul anului 2024. Comisia invită personalități din diferite domenii de politică să dezbată impactul economic și social al politicii în domeniul concurenței asupra vieții oamenilor. Locațiile, vorbitorii și subiectele sunt stabilite împreună cu autoritățile naționale din domeniul concurenței, cu reprezentanțele Comisiei în statele membre și cu centrele locale Europe Direct. Prima dezbatere a avut loc în aprilie 2023 la Modena, Italia, a doua la Salzburg, Austria în iunie 2023, a treia dezbatere la Salamanca, Spania, în octombrie 2023, și a patra dezbatere la Brno, Cehia, în decembrie 2023.

În iunie 2023, tot în contextul evaluării în curs a Regulamentului (CE) nr. 1/2003, Comisia a sărbătorit douăzeci de ani de aplicare a normelor antitrust în UE în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1/2003, cu o conferință la Bruxelles. Aceasta a reunit autorități de aplicare a legii, practicieni privați, consilieri interni și cadre universitare pentru a discuta și a reflecta asupra realizărilor, nevoilor și provocărilor actualului cadru procedural antitrust.

¹⁷⁵ A se vedea: https://competition-policy.ec.europa.eu/index/whistleblower_en.

10. Politica în domeniul concurenței în context european și global

10.1 Unirea forțelor pentru conturarea unei culturi a concurenței la nivel european și global

Coerența politicilor prin intermediul Rețelei europene în domeniul concurenței

Începând din 2004, Comisia și ANC din toate statele membre ale UE cooperează prin intermediul Rețelei europene în domeniul concurenței (REC)¹⁷⁶. Obiectivul REC este de a se asigura că normele antitrust ale UE sunt aplicate în mod eficace și coerent împotriva întreprinderilor implicate în practici comerciale care restrâng concurența și care pot afecta comerțul dintre statele membre ale UE. În 2023, Comisia a continuat să asigure aplicarea coerentă a Regulamentului (CE) nr. 1/2003 prin intermediul REC. Regulamentul conține două mecanisme esențiale de sprijinire a cooperării. În primul rând, ANC informează Comisia cu privire la orice nouă investigație în etapa primei măsuri oficiale de investigare. În al doilea rând, ANC consultă Comisia înainte de a adopta anumite tipuri de decizii. În 2023, au fost lansate în rețea 140 de noi investigații și au fost transmise către Comisie 88 de decizii avute în vedere.

Alte direcții de lucru din cadrul REC asigură, de asemenea, o aplicare coerentă a politicii în domeniul concurenței în UE. Membrii REC se reunesc periodic pentru a discuta cazuri, chestiuni de politică și chestiuni de importanță strategică. În 2023, au fost organizate 48 de reuniuni la nivelul grupurilor de lucru orizontale și al subgrupurilor sectoriale, în cadrul cărora experți în materie de concurență de la nivelul diferitelor autorități au făcut schimb de opinii și au analizat cele mai bune practici.

Un dialog interinstituțional permanent și constructiv

Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor sunt parteneri-cheie ai Comisiei în cadrul dialogurilor continue privind politica în domeniul concurenței.

În Parlamentul European, vicepreședinta executivă Vestager a participat în 2023 la o serie de schimburi de opinii sau dialoguri structurate, inclusiv cu Comisia pentru afaceri economice și monetare, Comisia pentru piața internă și protecția consumatorilor, Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale și Comisia pentru afaceri legislative. În plus, vicepreședinta executivă Vestager a participat la dezbaterile în plen privind politica în domeniul concurenței și răspunsul UE la Legea privind reducerea inflației din SUA.

În cadrul Consiliului, vicepreședinta executivă Vestager a participat în 2023 la schimburi de opinii și dezbateri pe teme de politică în domeniul concurenței și în ceea ce privește competitivitatea și productivitatea pe termen lung, inclusiv la mai multe reuniuni ale Consiliului Competitivitate (Piața internă și industrie).

¹⁷⁶ Comunicare a Comisiei privind cooperarea în cadrul rețelei autorităților de concurență, JO C 101, 27.4.2004, p. 43 și JO C 374, 13.10.2016, p. 10.

10.2. Cooperarea în materie de politică în domeniul concurenței la nivel mondial

Relațiile multilaterale

În 2023, Comisia și-a continuat implicarea activă în forurile internaționale în domeniul concurenței, cum ar fi Comisia pentru concurență a OCDE, Rețeaua Internațională a Concurenței, în cadrul căreia Comisia și-a menținut rolul de copreședinte al Grupului de lucru privind concentrările economice pentru o perioadă de trei ani, și Conferința Organizației Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD). Comisia și-a continuat eforturile pentru îmbunătățirea normelor internaționale privind subvențiile. Reforma normelor privind subvențiile este una dintre principalele priorități ale UE pentru modernizarea normelor comerciale ale OMC.

Relații bilaterale

În martie 2023, Comisia și autoritățile de concurență din SUA au organizat cea de a treia reuniune a Dialogului comun privind politica în domeniul concurenței în sectoarele tehnologice, pentru a discuta despre eforturile de cooperare menite să asigure și să promoveze concurența loială în sectorul digital. În cadrul Consiliului UE-SUA pentru comerț și tehnologie, cea de a patra reuniune ministerială a avut loc în mai 2023.

În 2023, Comisia și-a continuat cooperarea în ceea ce privește politica în domeniul concurenței cu țările terțe, inclusiv în ceea ce privește programele de cooperare tehnică cu mai multe țări din Asia¹⁷⁷ și Africa¹⁷⁸. Comisia a continuat negocierile pentru încheierea acordurilor de liber schimb (ALS) cu Australia, India, Indonezia, Thailanda și ASEAN¹⁷⁹.

În ceea ce privește țările candidate¹⁸⁰ și potențial candidate¹⁸¹ la extinderea UE, principalul obiectiv de politică al Comisiei este de a le oferi asistență celor cu perspective de aderare la UE în vederea îndeplinirii criteriilor de aderare definite de Tratatul privind Uniunea Europeană și de Consiliul European¹⁸². De exemplu, Comisia sprijină țările candidate și potențial candidate să își alinieze cadrele juridice în materie de antitrust, concentrări economice și ajutoare de stat la *acquis*-ul UE și să dezvolte autorități de concurență funcționale și independente din punct de vedere operațional.

În noiembrie 2023, Comisia Europeană a adoptat pachetul său de extindere 2023, care oferă o evaluare detaliată a situației actuale și a progreselor înregistrate de țările din Balcanii de Vest, Turcia, Georgia, Moldova și Ucraina pe calea fiecăreia către UE¹⁸³. Având în vedere rezultatele obținute de

¹⁷⁷ A se vedea: <https://asia.competitioncooperation.eu/>.

¹⁷⁸ A se vedea: <https://africa.competitioncooperation.eu/>.

¹⁷⁹ Cinci țări din est și din sud: Comore, Madagascar, Mauritius, Seychelles și Zimbabwe.

¹⁸⁰ Țări cărora li s-a acordat statutul de țară candidată de către Consiliul European pe baza unei recomandări din partea Comisiei Europene: Albania, Bosnia și Herțegovina, Moldova, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia, Turcia și Ucraina.

¹⁸¹ Țară potențial candidată la aderarea la UE: Kosovo.

¹⁸² Pentru mai multe detalii privind criteriile de aderare, a se vedea: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership_en.

¹⁸³ A se vedea: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/strategy-and-reports_en.

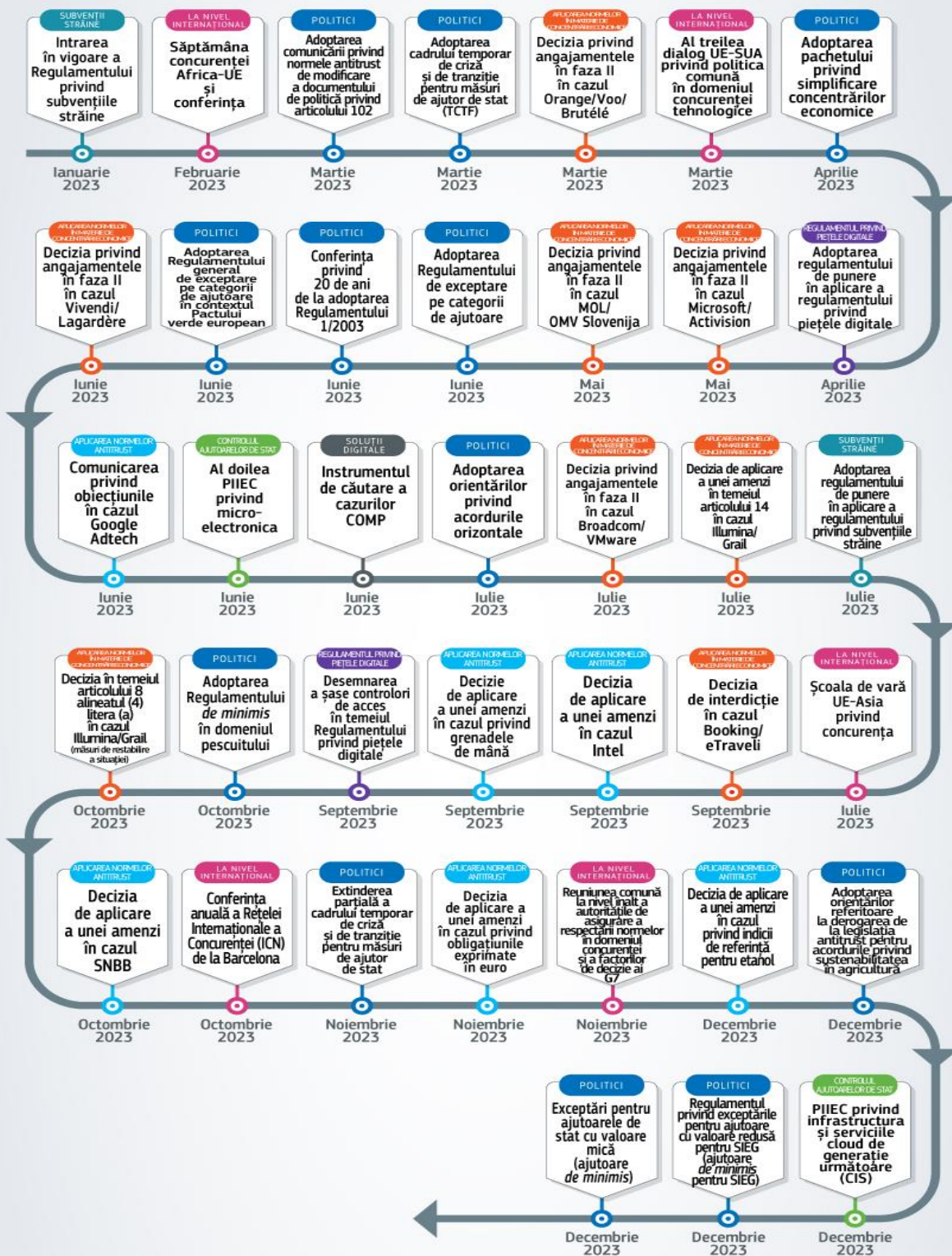
Ucraina și Moldova, precum și acțiunile de reformă în curs, Comisia a recomandat Consiliului European să înceapă negocierile de aderare cu ambele țări, cu condiția adoptării anumitor măsuri¹⁸⁴.

În cazul Georgiei, Comisia a recomandat Consiliului European să acorde Georgiei statutul de țară candidată, cu condiția adoptării unei serii de măsuri¹⁸⁵.

¹⁸⁴ La 14 decembrie 2023, Consiliul European a decis să înceapă negocierile de aderare cu Ucraina și Moldova. Consiliul European a invitat Consiliul să adopte cadrele de negociere respective de îndată ce vor fi luate măsurile relevante prevăzute în recomandările în cauză ale Comisiei din 8 noiembrie 2023.

¹⁸⁵ La 14 decembrie 2023, Consiliul European a acordat Georgiei statutul de țară candidată, cu condiția adoptării măsurilor relevante prevăzute în recomandarea Comisiei din 8 noiembrie 2023.

2023 PE SCURT

7 inspecții neanunțate 6 comunicări privind obiecțiunile	5 decizii finale	465 de milioane EUR sub formă de amenzi	333 de decizii finale 1 decizie de aplicare a unei amenzi	1 decizie în temeiul articolului 8 alineatul (4) litera (a) (măsură de restabilire a situației) 1 interdicție	1 retragere a notificării (faza II) 9 decizii privind angajamentele	~220 de decizii privind CTC și CTCT ~620 de decizii în total	Sensibilizare Seria de dezbatere itinerantă Markets for People (Piețele pentru oameni) Webcasturi Let's Talk Competition (Să discutăm despre concurență)
--	------------------------	---	---	--	---	---	--